Vlaams Parlement

vergadering **C129**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 23 februari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de coördinatie van begeleiding van asielzoekers
– 982 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de vluchtelingenproblematiek in Grande-Synthe (Dunkerque) en de mogelijke instroom van migrantengroepen
– 1118 (2015-2016) 3

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de planning van de Vlaamse klimaattop
– 1049 (2015-2016) 18

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de evaluatie van het decreet van 20 december 2013 houdende invoering van een versnelde afbouw in de onroerende voorheffing van het belastbaar kadastraal inkomen van materieel en outillage ten gevolge van nieuwe investeringen
– 973 (2015-2016) 21

VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de voorlopige uitvoeringscijfers van de begroting 2015
– 1073 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het uitvoeringsresultaat van de begroting 2015
– 1087 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het voorlopig begrotingsresultaat voor 2015
– 1224 (2015-2016) 27

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de geplande wijziging in het erfrecht en de gevolgen op successie
– 1233 (2015-2016) 39

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de coördinatie van begeleiding van asielzoekers
– 982 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de vluchtelingenproblematiek in Grande-Synthe (Dunkerque) en de mogelijke instroom van migrantengroepen
– 1118 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, minister-president, collega's, mijn vraag gaat over het opvangprobleem van vluchtelingen. Maand na maand wordt dat een serieuzere opdracht voor de lokale besturen. Ik had eerst mijn oor te luisteren gelegd bij minister Homans, maar men wilde dit – terecht – wat breder bekijken. Dat is volgens mij de reden waarom mijn vraag bij u is terechtgekomen.

Ik heb deze vraag ongeveer een maand geleden ingediend. Nu blijkt dat incidenten naar aanleiding van de opvang misschien geen dagelijkse, maar toch wekelijkse kost aan het worden zijn. Dat is een beetje normaal, het is immers geen gemakkelijk terreinwerk. Ik vrees dat reacties vanuit de lokale overheden in de nabije toekomst heel impulsief kunnen worden. Toch moeten we zo veel mogelijk beredeneerd en gecoördineerd werken.

Tot op heden heeft alles altijd tot een convenabele oplossing geleid, maar ik vrees dat het probleem zich nog vaak zal herhalen. Er is natuurlijk bij de politie de 'local taskforce', bij Welzijn zijn er de centra algemeen welzijnswerk (CAW's), er zijn de onderwijspunten, er is het afspraakpunt binnen de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), maar op de duur zien we door de bomen het bos niet meer. Ik vrees een beetje dat als er nog wat bomen zullen vallen, iedereen hout zal hakken naar eigen inzicht en vermogen.

Minister-president, mijn vraag is drieërlei. Is er geen nood aan nog betere coördinatie van de diensten op het terrein, met een betere afstemming op elkaar van Welzijn, Justitie, politie, stad en gemeente? Zou het heel concreet niet nuttig zijn om provinciaal één coördinatiepunt te hebben, één aanspreekpunt waardoor elke lokale bestuurder weet waar naartoe? Ik heb de indruk dat dit in de praktijk een goede stap vooruit zou zijn, ook preventief voor wat de komende weken en maanden nog te verwachten valt.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Voorzitter, minister-president, u bent ook van West-Vlaanderen en we hebben hierover al heel vaak de gouverneur gehoord. Ik wil het hebben over mijn stad. Zoals u wel weet, is Zeebrugge een deelgemeente van Brugge. De vrees is groot dat de mensen die vandaag in de tentenkampen in Frankrijk zitten, via het openbaar vervoer Zeebrugge zullen bereiken. We hebben ook al veel filmpjes kunnen zien in diverse programma's over hoe vrachtwagenladingen worden beschadigd. Er zijn heel wat economische gevolgen voor de bedrijven, want die ladingen worden niet aanvaard, de goederen worden teruggestuurd.

Zo'n heel groot havengebied beschermen, is natuurlijk niet evident. De federale overheid heeft wel al in extra middelen voorzien. Er komen extra inspecteurs en

extra politieagenten: 80. Dat is al een stap in de goede richting. De handen worden uit de mouwen gestoken. Maar bijvoorbeeld in december waren er 841 transitmigranten. De komende maanden zal hun aantal niet verminderen.

Ook ik had mijn vraag eerst tot minister Homans gericht. Het betreft immers de huisvestingsproblematiek van de asielzoekers. In Zeebrugge komen er 350 en in Sijsele, een buurgemeente van Brugge, zijn er 500. Brugge en omgeving doen dus al heel wat. Er is ook een goede samenwerking met staatssecretaris Francken.

Ik wil het volgende bepleiten. We moeten vermijden dat er als het ware een soort tweedeling ontstaat in de maatschappij. Aan de ene kant ziet iedereen het leed van de mensen die op straat slapen en die geen eten hebben. Aan de andere kant is er het probleem dat die mensen hier illegaal zijn. In principe mogen we hen zelfs niet huisvesten, dat is strafbaar. Polemieken ter zake dienen nergens voor.

U bent coördinerend minister-president. Iedereen wordt aan de mouw getrokken. Er zijn inspanningen gebeurd vanuit de federale overheid. De gouverneur is elke dag in de media met quotes en met daadkracht. Er is overleg vanuit de haven. En ook de burgemeester, die hier vandaag aanwezig is, voert een consequent beleid. Maar eigenlijk is het een beetje dweilen met de kraan open, dat horen we onder meer bij de politie. De transitmigranten worden opgepakt en dan weer vrijgelaten. Als ze een tweede keer worden aangehouden, moeten ze in feite in een gesloten instelling opgesloten kunnen worden.

Minister-president, is Vlaanderen voorbereid op de problematiek van de tentenkampen? Dat is de hoofdvraag. De kusttram, het meest succesvolle verhaal van De Lijn, heeft jaarlijks 10 miljoen reizigers. Maar hoe pak je het aan wanneer die transitmigranten op de tram zitten? De chauffeur kan daarin eigenlijk niet intermediëren. Het gaat om een Vlaamse bevoegdheid, die onder uw coördinatie valt. Anticipeert u daarop? Hoe zult u dat aanpakken? Zullen er federale agenten op die kusttram komen? Hoe zult u tewerk gaan? Bij de spoorwegen is er spoorwegpolitie. Hoe zult u het aanpakken op de tram en het ander openbaar vervoer? De heer Decaluwé zei gisteren in het nieuws dat de transitmigranten de tram nemen van De Panne naar Zeebrugge.

Minister-president, in eerste instantie is de federale overheid bevoegd voor heel wat zaken, later in het proces ook de Vlaamse overheid.

Minister Jambon liet weten dat de zogenaamde transitmigranten die via Zeebrugge naar het Verenigd Koninkrijk trekken geen paspoort hebben. Het gaat om een heel specifieke problematiek. In het kader van de Brexit had men die kunnen aankaarten. Dat is een gemiste kans. *(Opmerkingen van Matthias Diependaele)*

We moeten niet in vakjes denken, wanneer het de coördinatie betreft. We hadden dat moeten kunnen agenderen.

Minister-president, er komen grote uitdagingen op ons af wat de huisvesting en integratie betreft. Het is een bevoegdheid van minister Homans, maar mijn vraag om uitleg werd naar u verwezen. Ik verwacht dus van u een antwoord.

Het verdeelt de samenleving, zeker in de deelgemeente Zeebrugge. Vanuit de stad en de provincie is er een beleid waarbij men geen tentenkampen wil en oproept om gecoördineerd te werken en de juridische stappen te volgen. Het CAW, door de Vlaamse overheid gesubsidieerd, probeert dan al de plannen die men ter plaatse na veel overleg, daadkracht en mankracht tracht te handhaven, te doorkruisen.

Het gaat ook om perceptie: hoe kan het dat de overheid de mensen niet helpt? We mogen niet denken in termen van stromen, maar in termen van mensen. Als humanisten zijn we de eersten om te zeggen dat ieder mens gelijk is. Je kunt er

niet aan doen waar je geboren wordt. Men kan het je niet kwalijk nemen dat je, wanneer je het minder goed hebt, een beter leven zoekt.

De acties van het CAW grijpen in in een problematiek die zeer moeilijk is. Men probeert daarvoor draagvlak te vinden bij de bevolking. Ik vind het een eigenaardig gegeven. Minister-president, wat denkt u, als coördinerend minister, van deze actie van het CAW, gesubsidieerd met Vlaamse middelen, door de Vlaamse Regering?

Als die mensen hier zouden zijn, als de tentenkampen worden verhinderd en die mensen worden opgepakt, moeten ze ergens worden ondergebracht. Ik veronderstel dat dat in gesloten instellingen zal zijn. Hebt u er zicht op waar u die mensen zult kunnen huisvesten?

Men werpt soms op waarom illegalen zouden moeten worden gehuisvest. U bent zelf advocaat. Criminelen die in de gevangenis zitten, hebben vaak al ernstige zaken op hun kerfstok, want anders zouden ze daar niet terechtkomen. Dat kost de overheid 500 euro per dag. Een illegaal pleegt strafbare feiten, maar die zijn niet strafbaar genoeg om hen voor de rechtbank te brengen. Moeten zij dan maar gewoon creperen in de kou? Er moet een gecoördineerde tussenoplossing mogelijk zijn. Het gaat om mensen. In andere landen zijn er tijdelijke, hele grote ballonnen – ik denk naar een idee van een Vlaamse ondernemer – waarin die mensen kunnen worden opgevangen. Dat lijkt mij beter dan dat er op losse schroeven hier en daar tenten zonder enige coördinatie worden opgesteld.

Minister-president, het is een moeilijke problematiek waarop ik eerlijk gezegd ook niet het antwoord ken. Wat is uw plan over al die beleidsdomeinen heen om te vermijden dat die tweedeling in de samenleving wordt versterkt? Is Vlaanderen voorbereid? Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, deze twee vragen om uitleg worden samen behandeld, maar hebben een andere strekking. De vraag om uitleg van de heer Doomst slaat hoofdzakelijk op de coördinatie. Is er coördinatie, moet er meer coördinatie zijn? De vraag om uitleg van mevrouw Van Volcem gaat eerder over een zeer specifiek, maar daarom niet minder belangrijk punt, namelijk de transitmigranten.

Mijnheer Doomst, er is heel wat coördinatie op Vlaams vlak. Het Agentschap Integratie en Inburgering werd aangesteld als coördinator. Dat agentschap monitort ook. We hebben van meet af aan gezegd dat de uitdaging er voor Vlaanderen vooral in bestond om de vluchtelingencrisis aan te pakken met de bestaande instrumenten en in middelen te voorzien.

We zijn ervan uitgegaan – tot nu toe is dat nog niet tegengesproken – dat Vlaanderen over de instellingen en instrumenten beschikt om die problemen aan te pakken. Dat betekent niet dat ik ze minimaliseer en dat betekent niet dat er geen druk is op onze mensen en middelen. We hebben een krediet van 120 miljoen euro uitgetrokken. Op Vlaams vlak hebben we daarnaast beslist tot het oprichten van een interministerieel comité om de nodige coördinatie te kunnen doen. Op lokaal vlak gebeurt de coördinatie door de steden en gemeenten die als eerstelijnsoverheid instaan voor een geïntegreerde aanpak. Steden zullen daar ook in ondersteund worden. Ik verwijs daarvoor naar het antwoord van minister Homans op een vraag van de heer De Meulemeester en naar de 20 miljoen euro die wordt uitgetrokken voor de financiële ondersteuning van die steden en gemeenten die het meest druk ondervinden.

Naast die financiële ondersteuning is er ook de praktische en inhoudelijke ondersteuning zoals juridische ondersteuning, infosessies over inburgering, het

organiseren van NT2-screenings (Nederlands als tweede taal) in opvangcentra en de ondersteuning bij het opzetten van initiatieven om de sociale cohesie te bevorderen. Dat gebeurt door het Agentschap Integratie en Inburgering. Zoals u weet, kunnen lokale besturen en hulpverleners ook terecht bij de Infolijn Asiel en Integratie van het agentschap, waar ze op alle vragen een antwoord krijgen. Er is een medewerker per regio binnen dat Agentschap Asiel en Integratie. Zo wordt er expertise opgebouwd en is er iemand die geacht wordt de problemen van de streek te kennen. Mocht er bijkomend overleg nodig zijn, dan kan het Agentschap Integratie en Inburgering daar zelf voor instaan of het signaleren aan het Agentschap Binnenlands Bestuur zodat er afstemming kan gebeuren. Mij zijn op dat vlak nog geen noemenswaardige problemen gesignaleerd.

In de vraagstelling is verwezen naar de specifieke casus van Koksijde. Mijnheer Doomst, in uw inleiding – ik weet niet of u daar op alludeerde – had u het over impulsieve, lokale reacties. Mij zijn er weinig impulsieve reacties bekend. Ik vind dat onze lokale bestuurders over het algemeen zeer goed met die problemen omgaan, ook al is er heel veel druk en zijn er heel veel onverwachte situaties. Onze lokale bestuurders bewijzen dat ze die zaken op een verstandige manier aanpakken. Specifiek voor Koksijde kan ik zeggen dat er met het Agentschap Integratie en Inburgering een project is goedgekeurd voor Koksijde, De Panne, Nieuwpoort en Middelkerke ten belope van 150.000 euro in het kader van de oproep die het Agentschap Inburgering en Integratie doet. Deze projectaanvraag is er gekomen naar aanleiding van het asielzoekerscentrum dat toen zou worden geïnstalleerd in Koksijde en dat er ondertussen ook is.

Er is me gevraagd hoe er kan worden gezorgd voor betere afstemming. Ik heb geschetst dat hierop in de grootst mogelijke mate is geanticipeerd en ingespeeld. Ik heb aan het voorzitterscollege gevraagd om te signaleren of er zich problemen voordoen van afstemming tussen het lokale, Vlaamse en federale niveau. We houden daar de vinger aan de pols.

U vraagt of één coördinatiepunt per regio een antwoord zou kunnen zijn. Binnen het Agentschap Integratie en Inburgering is er een medewerker per regio aangesteld die het aanspreekpunt is.

De vragen van mevrouw Van Volcem gaan heel breed. Er zijn vragen bij over federale bevoegdheden die staatssecretaris Francken of minister Jambon betreffen en vragen over politionele, lokale taken. Mevrouw Van Volcem, uw vraag gaat over de transitmigranten. Federaal is bij monde van de minister van Binnenlandse Zaken gezegd dat we niet kunnen dulden dat er zo'n tentenkamp zou worden opgericht. Deze mensen zijn illegaal en creëren grote problemen omdat ze weigeren asielaanvragen in te dienen. Vanmiddag zei een politie-inspecteur uit De Panne op het radiojournaal nog dat ze die mensen tegenhouden. Doordat ze geen asielaanvraag willen indienen, worden ze niet binnengelaten. Dat is een heel terechte houding. Die mensen willen koste wat het kost naar het Verenigd Koninkrijk, met alle gevolgen van dien zoals economische gevolgen, gevolgen voor de haven, een toeristische impact maar ook menselijke en maatschappelijke problemen. Ze willen naar daar om een aantal redenen die hen eigen zijn maar die hen ook worden ingefluisterd door de filières die hen begeleiden. Ze willen dus absoluut naar het Verenigd Koninkrijk.

Die mensen hebben geen papieren en weigeren asiel aan te vragen. De federale overheid kan ook met het allergrootste deel van die mensen geen kant op omdat er geen terugkeerovereenkomst is met Iran, waar ze hoofdzakelijk vandaan komen. De mensen die hier illegaal verblijven, krijgen het bevel om het grondgebied te verlaten. U weet dat men er federaal mee bezig is om met zoveel mogelijk landen proberen overeenkomsten te sluiten om hen terug te kunnen sturen. Als een land weigert die mensen terug te laten keren, dan zitten we met grote problemen. Het is zaak om te vermijden dat die onaanvaardbare toestand

die daar in Noord-Frankrijk in de loop van de jaren is gegroeid en op dit ogenblik het aandachtspunt is van heel Europa en misschien zelfs de hele wereld, zich hier zou voordoen. Ik onderschrijf dus het beleid dat daar wordt gevoerd om die mensen tegen te houden, te controleren en bij weigering van asielaanvraag de toegang tot het rijk te weigeren.

U weet dat het CAW een decretale opdracht heeft om in het kader van de internationale verplichting die we hebben, een aantal basishumanitaire rechten te verschaffen. Ook de kinderen van die mensen hebben recht op onderwijs. Minderjarigen hebben recht op onderwijs, ook al hebben de ouders een 'precair' statuut. Ze hebben recht op dringende medische hulp. Ze hebben recht op psychosociale bijstand. Dat is dus de decretaal opgedragen taak van het CAW.

Ik signaleer dat collega Vandeurzen ongeveer op dit moment een vraag over het optreden van het CAW beantwoordt. Er was ook overleg tussen de gouverneur van West-Vlaanderen op maandag 22 februari en de kabinetschef van de préfet van Nord-Pas-de-Calais. Vanmiddag is er overleg tussen gouverneur Decaluwé en minister Jambon en staatssecretaris Tommelein over de hele kustproblematiek.

Ik denk dat het CAW zijn decretale plicht vervult. Een andere zaak is of het CAW dat daar moet doen in die omstandigheden, zonder enige afstemming met de lokale autoriteiten, met de burgemeester die hier aanwezig is. Ik vind dit totaal verkeerd. Ik vind dat er een afstemming had moeten gebeuren. Als de lokale overheid een beleid voert dat erop gericht is om te vermijden dat er problemen ontstaan, dat de economische schade toeneemt, dat de haven schade leidt, dat het toerisme schade leidt, dat er maatschappelijke problemen zijn, dan begrijp ik dat het CAW helpt in het kader van een decretale verplichting, maar niet op een plaats die helemaal niet is afgestemd, op een manier die niet is afgestemd. Dit kan niet. Ik begrijp dat het ook de houding is van collega Vandeurzen.

Collega Van Volcem, ik denk niet dat er een probleem is van wie waarvoor bevoegd is. De federale overheid is bevoegd voor de toegang tot het rijk, voor het wettig verblijf, voor gesloten centra, voor het bevel tot het verlaten van het rijk. In Vlaanderen is er inderdaad het Integratiedecreet van 2009 dat voorziet in een aantal basishumanitaire rechten die ik daarstraks heb opgesomd. In dat decreet staat ook dat die mensen, wat men noemt, een 'toekomstoriëntering' krijgen. In dit geval is dat zeggen aan die mensen dat we hen kunnen begeleiden om terug te keren, maar die mensen weigeren dat halsstarrig. Ze zijn daar al maanden, sommigen zelfs jaren. Ze leven in Calais in totaal mensonwaardige omstandigheden, dat klopt. Nogmaals, ze weigeren gebruik te maken van een asielprocedure. Het is ook de vraag of het asielzoekers zijn of eerder economische migranten. In Iran is geen oorlog. In dit geval moet je natuurlijk kunnen aantonen dat je asielzoeker bent, dat je op een of andere manier gevaar loopt, dat je vervolgd wordt. Het kan best zijn dat een heel deel van die mensen niet aan die criteria voldoen. Naar mijn aanvoelen, zonder dat ik er exacte cijfers over heb, is het die mensen er vooral om te doen om als economische vluchteling naar het Verenigd Koninkrijk te gaan, ervan uitgaand dat ze daar wellicht makkelijker nachtwinkels of andere activiteiten kunnen ontplooien. Er is ook geen burgerlijke stand. Er zijn geen identiteitskaarten. Het is het mekka voor een aantal van die mensen. Dat betekent natuurlijk niet dat wij al die problemen er nog eens bovenop moeten nemen, bovenop de grote problemen waarmee we worden geconfronteerd met betrekking tot de opvang van diegenen die nu als oorlogsvluchteling en asielzoeker binnenkomen in Vlaanderen en waar we in Vlaanderen een heel sterk beleid voor moeten uitrollen.

Er is geen overleg tussen ngo's en het Vlaamse beleidsniveau. Dat is hier ook niet aan de orde. Ik denk ook niet dat de Vlaamse overheid gebouwen ter beschikking moet stellen van die transitmigranten. Ik heb u mijn visie gegeven en ook gezegd wat de visie van de federale overheid is. Die mensen zitten niet in een wettelijk

statuut en willen dat ook niet aanvragen. De rest is een federale taak van politiebeleid, van provinciale aanpak. Ik denk dat de gouverneur de vinger aan de pols houdt. Voor de rest is het natuurlijk ook een zaak van de lokale autoriteiten en van de lokale politie.

Nogmaals, het is goed dat mensen hun humanitaire taak op zich nemen, maar het is jammer dat ze dat doen op een ongecoördineerde manier en niet afgestemd met die mensen die bekommerd zijn om een beleid te voeren dat erop gericht is om problemen te vermijden, om ellende te vermijden, om mensonwaardige toestanden te creëren, want daar komt het op neer. Laat die mensen tentenkampen oprichten en na enkele maanden zitten we waarschijnlijk – helaas – ook in zo'n situatie. De gouverneur volgt de zaken op de voet op. Ik vraag ook aan onze vertegenwoordigers en diplomaten, zowel in Londen als in Parijs, om mij op de hoogte te houden als er desbetreffend evoluties zijn die belangrijk zijn om ons te signaleren.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister-president, ik dank u voor de uitvoerige toelichting. Het klopt uiteraard dat de Vlaamse, federale en lokale overheid hard hun best doen om de nodige mensen en middelen in te zetten. De bedoeling van mijn vraag was alleen maar aan te duiden dat het aantal testgevallen nog zal groeien.

Straks komt er de uitspraak over Calais. In het weekend was er Leopoldsburg. Heel waarschijnlijk is het volgende incident al in de maak.

Mijn suggestie was alleen maar dat het nuttig kan zijn, vooral voor lokale bestuurders, dat er bij dergelijke incidenten een direct eerste contactpunt is. Ik denk dat de gouverneur daarvoor het beste geplaatst is. Hij is toch de verbindingsfiguur tussen veiligheid en politie en tussen de federale, de gewestelijk en de gemeentelijke overheden. Bovendien is hij of zij nu al verantwoordelijk voor de Vlaamse buitendiensten. Mijn suggestie blijft om hem of haar toch nog meer als eerste contactpunt te benutten.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister-president, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. U zegt dat het eigenlijk vooral een bevoegdheid van de federale overheid is. Dat is grotendeels juist, maar ik stel eigenlijk vragen over de Vlaamse bevoegdheid en over uw coördinerende rol inzake de transit-migranten.

U zegt dat de transitmigranten eigenlijk illegalen zijn, mensen die hier als het ware niet mogen zijn. We kunnen natuurlijk ook niet doen alsof we blind zijn. We kunnen niet doen alsof ze niet aanwezig zijn. Ze zijn er. Ze worden opgepakt en een dag later weer vrijgelaten. Dat is de problematiek.

Ik weet dat er heel grote inspanningen worden geleverd, maar ik vraag u of we voldoende voorbereid zijn. Is er coördinatie? U zegt dat er coördinatie is met minister Jambon en de staatssecretaris, en dat de gouverneur de vinger aan de pols houdt. Maar wat met de Vlaamse Regering? Wat als die mensen zonder huisvesting de facto allemaal rondlopen in Zeebrugge? Wat zal er dan gebeuren? We moeten vermijden dat er tentenkampen komen, maar die mensen slapen natuurlijk wel ergens. Wat doen we daarmee? We moeten de tenten vermijden, maar we kunnen die mensen ook niet wegdenken. Ze zijn er.

Minister-president Geert Bourgeois: Pleit u er dan voor dat Vlaanderen opvangcentra creëert voor die mensen?

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister-president, Vlaanderen is ook bevoegd voor huisvesting en integratie. Ik pleit niet voor tentenkampen. Ik heb

gevraagd of het dan niet beter is om te denken aan een tijdelijke oplossing zoals een ballon. Nu is er ook geen oplossing. De politie pakt ze op en laat ze weer gaan, telkens weer. Zo zijn er 800 of 1000 per maand. De federale overheid zegt daarmee te doen wat ze moet doen, dat ze niet meer kan doen. Maar het probleem is hiermee niet opgelost.

U bent coördinerend minister. De zaken op hun beloop laten, heeft ook geen nut. Elke dag staat Brugge in de krant. Elke dag komt iemand, ook de burgemeester, onder vuur te liggen. Er is ook de polemiek bij het CAW. En er is de pastoor die iedereen in zijn kerk uitnodigt. Vandaag zal hij twee containers installeren in zijn tuin met het oog op de noodzakelijke hygiëne voor de mensen. Ik weet niet of het goed is om er zo mee om te gaan. Als Vlaamse overheid sluiten we de ogen. Iedereen trekt zijn plan.

Ik wil benadrukken dat het over mensen gaat, ook al zijn ze hier illegaal. Ik heb het al gezegd, de mensen die in de gevangenis zitten, krijgen van ons eten en onderdak, ook de moordenaars en mensen die andere zware feiten hebben gepleegd.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik begrijp echt uw punt niet.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Mijn punt is dat Vlaanderen bevoegd is voor huisvesting. Ik vraag daarom aan u wat u zult doen wanneer al die mensen hier de facto zijn en er geen plaats is in de gesloten instellingen. Ze zullen dus de facto in de duinen en op het strand slapen. Ze zullen inbreken in vrachtwagens. Dat is natuurlijk niet goed. Maar wat doen we dan wel? Ik vind dat u daarvoor bevoegd bent. Daarom vraag ik aan u het antwoord op mijn vraag.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mevrouw Van Volcem, met alle respect, maar ik denk dat dit een flagrant geval van gebrek aan kennis over de materie is. U geeft een totaal foute interpretatie van de regelgeving.

Iedereen is ervan overtuigd dat mensen in nood moeten worden geholpen. Als er medische zorgen nodig zijn, om welke reden ook – en vaak gaat het in die kampen om kinderen –, dan moeten ze verzorgd kunnen worden. Dit is voorzien bij de politie, die opvangpunten bestaan.

Mevrouw Van Volcem, er wordt verwarring gezaaid die er echt niet zou mogen zijn. Laat het duidelijk zijn dat niemand, maar dan ook niemand die mensen verplicht om op straat te slapen! Niemand verplicht die mensen om in kampen te gaan leven! Laat dat heel duidelijk zijn.

En er zijn hier partijen – maar dat is een andere discussie – die de Conventie van Genève tot heilig schrift verheven hebben. Wel, die Conventie zegt heel duidelijk dat iemand pas een beroep kan doen op de bescherming van een land als hij of zij die bescherming ook inroept. Dat betekent dan men asiel moet aanvragen, want dat gebeurt niet automatisch.

U zegt dat Vlaanderen bevoegd is voor Welzijn, Wonen enzovoort. Natuurlijk is dat zo. Wil een vluchteling daar aanspraak op maken, moet hij maar één ding doen: een aanvraag indienen. De vluchteling moet zich daarvoor aanmelden bij de Dienst Vluchtelingenzaken om die bescherming in te roepen.

Dat is om twee redenen belangrijk. Wie zich aanmeldt, heeft kans op zogenaamde 'opvang': bed-brood-bad. Dat is het eerste dat moet gebeuren. Zich aanmelden is nodig om naar de opvangcentra te kunnen gaan. De tweede reden is dat men dan zal nagaan of de criteria uit de Conventie van Genève al dan niet van toepassing zijn op de mensen die de aanvraag hebben ingediend.

In theorie is het perfect mogelijk dat de mensen die een aanvraag hebben ingediend, op de vlucht zijn voor oorlog of wat dan ook. In theorie is dat perfect mogelijk, maar we kunnen het niet nagaan! Als we het draagvlak voor ons beschermingsbeleid voor vluchtelingen willen behouden, dan moeten we goed kunnen onderzoeken wie al dan niet recht heeft op onze bescherming! We moeten kunnen onderzoeken welke vluchtelingen in hun thuisland het meeste te vrezen hebben voor hun leven. Die afweging moeten we kunnen maken. Zo niet, bieden we mensen bescherming aan die die eigenlijk niet volledig nodig hebben. Vandaar dat de aanvraag op een correcte manier moet gebeuren. Dan kunnen we bekijken wie die bescherming al dan niet nodig heeft.

Het spijt me verschrikkelijk, mevrouw Van Volcem, maar inzake de Vlaamse bevoegdheden moet u de materie eens grondig bekijken. Uw pleidooi houdt helemaal geen steek.

Zoals de minister-president heeft aangekondigd, en ik denk dat ook de burgemeester van Brugge daar achter staat, zijn er federaal extra maatregelen toegezegd. Morgenvroeg zullen we pas echt beginnen te zien wat er nodig is, want als ik het goed heb begrepen, zal het dan beginnen. We zullen dan merken wat er allemaal staat te gebeuren met het ontruimen van die kampen.

Eerlijk gezegd denk ik dat we inhoudelijk allemaal op dezelfde lijn zitten. Niemand hier wil situaties zoals in Calais. Niemand wil zulke kampen. Het punt is dat we ook perfect de mogelijkheid hebben om die te vermijden. We hebben de aanmeldingsprocedures, die mensen kunnen dus ergens terecht. We hebben ook de procedures om na te gaan wie al dan niet recht heeft op onze bescherming. We kunnen dus bekijken of we ze verder zullen opnemen in onze maatschappij of effectief voor een terugkeerbeleid gaan. Het enige dat we vragen, is dat die mensen daar zelf ook een beroep op doen en eraan meewerken. Dat lijkt me echt niet te veel gevraagd.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp·a): Minister-president, ik wil even inpikken op de vraag van de heer Doomst. Hij had het over de aanpak van de vluchtelingencrisis in zijn algemeenheid en minder over de specifieke situatie in Calais en Zeebrugge en in de gemeenten daartussen.

Ik heb uw antwoord goed beluisterd. Ik hoor daarin de echo's van uw antwoorden in september, toen we hier een commissie ad hoc hadden naar aanleiding van vragen van de oppositie over het feit of de Vlaamse Regering al dan niet klaar was om de vluchtelingencrisis aan te pakken. U hebt in essentie hetzelfde gezegd. U zei dat we een aantal bestaande instrumenten hebben in de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs, Inburgering en Huisvesting. U zei dat we daarop moeten inzetten, dat u in extra middelen voorziet, in 120 miljoen euro, en dat er een ambtelijke coördinatie gebeurt door het Agentschap Integratie en Inburgering.

We zijn nu natuurlijk al een aantal maanden verder. Ik heb de heer Doomst goed beluisterd. Ik heb ook even een vraag van de heer De Meulemeester herlezen. Dat zijn niet toevallig twee burgemeesters. Ik begrijp dat heel wat lokale besturen en de collega's hier die lokale bestuurders zijn, toch wat concretere antwoorden beginnen te verwachten van de Vlaamse Regering. Op dat punt bent u nog bijzonder vaag gebleven. Er zijn nu al burgemeesters die de eerste golf van erkende politieke vluchtelingen op zich af zien komen, maar die niet weten hoe ze de huisvesting van die mensen moeten organiseren. Er zijn nu al lokale besturen die procedures tot uitzetting hebben ingezet om mensen te verwijderen van de lokale opvanginitiatieven die erkend zijn. De mensen mogen daar niet blijven, want anders verliezen ze de subsidies voor die lokale opvanginitiatieven. Alleen weten die burgemeesters niet waar ze naartoe moeten met die mensen. Onze woningmarkt kan die niet zomaar absorberen.

Minister Homans zwaait met 20 miljoen euro extra middelen om lokale besturen te begeleiden. Ik weet, onder meer van de OCMW-voorzitter van Gent, dat er al verschillende brieven zijn verstuurd naar de Vlaamse Regering met de vraag waarvoor die 20 miljoen euro gebruikt kan worden en wanneer men het geld zal krijgen. Er komen echter geen antwoorden.

Minister-president, ik vraag u daarom om de in mijn ogen nogal ambtelijke benadering, waarvoor u hebt gekozen, te verlaten. U echoot nog altijd wat u in september hebt gezegd. Misschien is het nuttig en nodig om de mensen opnieuw samen te zetten op politiek niveau en onder uw coördinatie. Komt het ministerieel comité nog bijeen? Het lijkt me goed om een plan uit te rollen zodat u de komende weken concrete antwoorden kunt geven op concrete vragen van lokale bestuurders.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik was eigenlijk niet van plan om het woord te vragen, maar mijn opmerkingen zijn geïnspireerd op de repliek van mevrouw Van Volcem. Ze heeft me heel erg verbaasd. Ze spreekt over illegale transitmigranten en ze zegt dat we niet mogen doen alsof ze er niet zijn. En dus, omdat ze er wel zijn, ondanks het feit dat ze illegaal zijn, moeten we volgens haar alle Vlaamse bevoegdheden uitputten om hun te voorzien van allerlei dienstverleningen. Dat is, bijna letterlijk, het pleidooi dat u hebt gehouden, mevrouw Van Volcem.

U zegt dat we in faciliteiten moeten voorzien voor mensen die hier onwettig zijn, dat Vlaanderen zijn bevoegdheden maar moet uitputten voor mensen die hier illegaal op ons grondgebied verblijven. Die mensen vragen zelfs geen asiel aan, ondanks het feit dat dat vrij gemakkelijk gaat. Asiel aanvragen wordt in dit land heel goed gefaciliteerd. En in de meerderheid van de gevallen worden die aanvragen zelfs aanvaard.

Die mensen doen dat niet. Allicht hebben ze geen goede reden om asiel aan te vragen. We mogen er dus van uitgaan dat het in grote mate gaat over gelukzoekers, over illegale transitmigranten. Open Vld – what's in a name? – houdt dan een pleidooi om die gelukzoekers hier op te vangen, om die mensen hier huisvesting, integratie en dergelijke meer aan te bieden.

Mevrouw Van Volcem, als dat het pleidooi is van uw partij, dan moet u eens proberen te incalculeren welk aanzuigeffect het zal hebben als men in Calais, in andere landen, in het Midden-Oosten of in Afrika, te weten komt dat Vlaanderen al zijn bevoegdheden inzet om hier illegalen op te vangen. Als dat het pleidooi is van Open Vld, dan stel ik me daar heel erg veel vragen bij.

Minister-president, ik heb nog één vraag voor u. U verwees naar een overleg dat deze namiddag zal plaatsvinden met onder meer de gouverneur en minister Jambon. Ik vroeg me af of ook de Vlaamse Regering bij dat overleg wordt betrokken, en zo ja, wie dit concreet op zich neemt en in welke hoedanigheid.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp·a): Voorzitter, minister-president, collega's, ik wil me concentreren op het specifieke probleem van Zeebrugge en de kust inzake personen zonder papieren. Ik heb het over jonge mensen van 20 tot 30 jaar die de illegale weg zoeken. Zij zijn zelf natuurlijk niet illegaal, ze zoeken de illegale weg. Ze vergroten het probleem dat we al hebben met de erkende asielzoekers en vluchtelingen. Ik wil het enkel over die specifieke groep hebben.

Ik ben eigenlijk tevreden met het antwoord van de minister-president ter zake. Ik vraag wel een klein vervolg daarop. Ik verklaar me nader. We hebben een heel

goede samenwerking met de federale overheid. Alle kustgemeenten kunnen daarvan getuigen. We volgen consequent de lijn dat we hen echt niet kunnen helpen op de illegale weg.

Ik kan u trouwens garanderen dat de Brugse politie samen met de Zeevaartpolitie, een en ander op de meest humane wijze doet, met respect voor alle eigendommen en volgens alle bestaande spelregels.

Dat wil ik hier nog eens officieel benadrukken. Het werk dat wordt geleverd, is echt niet gemakkelijk. We doen dat in een goede verstandhouding met de federale overheid.

Er is wel een probleem met het Vlaamse niveau. U hebt dat eigenlijk ook zelf geschetst, maar ik zal het hier wat harder illustreren aan de hand van wat wij meemaken.

We proberen een consequente lijn te volgen. We worden voor een stuk doorkruist door vrijwilligers die denken dat ze moeten helpen, maar eigenlijk de verkeerde mensen helpen. Het zijn jonge gasten die vertellen dat hun moeder, echtgenoten en kinderen in Engeland zijn en dat zij er niet geraken. Die verhalen zijn wat twijfelachtig. Die mensen stelen niet om te eten, ze betalen in de winkel. Dat wil ik benadrukken. Het zijn op dat vlak correcte gasten. Ze betalen alles wat ze consumeren, dat kan ik u echt garanderen.

We worden in onze werkzaamheden bemoeilijkt door een officiële of toch semiofficiële instantie, het CAW. Het CAW vervult de internationale plicht dat je iedereen moet helpen. Dat betwijfelen we echt niet. Wat we echter niet begrijpen, is dat ze afspraken maken met de pastoor, maar niet met de burgemeester. De kanalen naar de burgemeester staan nochtans tamelijk goed open. Ik kan u garanderen dat ze die kanalen naar de burgemeester kennen.

Ik heb een tweet gefotografeerd. Ik had op het radionieuws gezegd dat we betreuren dat ze die mensen helpen. Op die manier trekken ze namelijk mensen aan. Ik had dat nog maar gezegd of er verscheen een tweet vanuit het twitteraccount CAW Vlaanderen, plaats Berchem. Het is natuurlijk zo dat iedereen die tweet vanuit die naam kan hebben verstuurd. In die tweet stond: "kritiek @RLanduyt misplaatst". Er stond ook dat mijn geliefde sp.a niet meer sociaal zou zijn. Een politieke tweet van niveau van het CAW Vlaanderen, dat zich zeer vlug in partijpolitieke debatten mengt. Om zijn decretale taak, waar ik volledig achter sta, uit te oefenen, vindt het CAW mij, de burgemeester, niet, maar het vindt mij wel om op mij te kappen. Het CAW doet goed mee aan het profileren op grond van de problemen van mensen.

Minister-president, er is echt een probleem. Ik deel uw analyse: die mensen doen hun plicht, maar wel op de verkeerde plaats en op de verkeerde manier. Ik was wat ontgoocheld door de reactie van minister Vandeurzen die benadrukte dat ze hun werk goed doen en dat we overleg moeten plegen. Op die manier worden de gemeente, de gouverneur en de Federale Regering terechtgewezen als inhumane geesten die beter een keer overleg zouden plegen met de verlichte geesten van het CAW.

Minister-president, u hebt uw analyse perfect gemaakt. Hoe zullen we daar nu tegen optreden? Hoe pakken we dat aan? Zowel de zeevaartpolitie als de lokale politie doet er alles aan om die mensen de juiste informatie te geven. Als er medische problemen zijn, worden ze geholpen door onze politiediensten die hen naar het AZ Brugge voeren.

Dinsdag kreeg ik telefoon van Caritas International om te melden dat ze iets zouden doen in Zeebrugge. Ik had hen gevraagd om mij meer details te bezorgen

per mail zodat we overleg konden plegen. Ze hebben mij op donderdag een mail gestuurd en op vrijdag een persbericht waarin stond dat ze iets hadden geïnstalleerd in onze gemeente. In de mail stond dat ze overleg wilden plegen, maar ze gaven geen tijd om te reageren. Dat zijn pijnlijke situaties.

Ik veronderstel dat u geen invloed hebt op Caritas International. Maar als minister-president, als hoofd van de Vlaamse Regering, zou u op een of andere manier toch iets moeten kunnen zeggen aan het CAW Vlaanderen.

Het uitoefenen van een decretale taak, een internationaal belangrijke taak van het helpen van mensen, kan in ons Vlaanderen volgens de spelregels en de afspraken met de autoriteiten. Die autoriteiten moeten niet direct worden omschreven als asociale misdadigers. Dat is de beeldvorming waaraan die Vlaamse instelling meewerkt.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Het gaat inderdaad om twee thema's die aan elkaar vasthangen. Het is goed om ze eens apart te belichten.

Wat de problematiek in Zeebrugge betreft, zijn hier rond de tafel de juiste zaken gezegd. Ik sluit mij aan bij de woorden van de minister-president. Wij hebben ook vertrouwen in de West-Vlaamse provinciegouverneur. *(Opmerkingen.)*

Dat is bij ons een grondhouding: wij hebben vertrouwen in burgemeesters. Het is eigenlijk overbodig om dat hier nog eens te bevestigen. *(Opmerkingen. Gelach)*

De tweede problematiek, die werd belicht door de heer Doomst, mag ook niet worden onderbelicht. Er is inderdaad een eerste fase van erkenning, die vooral een federale bevoegdheid is en federaal moet worden gecoördineerd. Op korte termijn zullen we wellicht tot de tweede fase van de integratie komen. Ik denk dat het Vlaamse niveau op dat vlak wel bevoegdheden heeft en een coördinatierol te vervullen heeft, ook naar de lokale besturen toe.

Ik merk dat de regering verschillende inspanningen doet op dat vlak. Zo denk ik aan het domein Werk. Er is een grote eenstemmigheid rond deze tafel: de mensen moeten zo snel mogelijk naar de arbeidsmarkt worden geleid. Minister Muyters heeft op dat vlak al heel wat inspanningen gedaan door de versterking van de VDAB. Dit is de juiste weg. Ook op het vlak van Onderwijs doet minister Crevits enorm veel inspanningen voor de kinderen die in de eerste fase zitten. Het is terecht dat we vanuit het Vlaamse niveau een helpende hand uitsteken om samen met het federale niveau de juiste toon te vinden. Er zijn dus goede voorbeelden.

In de ondersteuning van die lokale besturen komt ook de huisvesting en de woonproblematiek aan bod. Na de fase van de erkenning, zal onze Vlaamse woonmarkt wellicht voor een grote uitdaging staan.

Minister-president, de Vlaamse Regering kan niet voor wonderoplossingen zorgen. Dat is duidelijk. Er moet op een realistische manier tegenaan worden gekeken. Ik merk dat de mensen van de lokale besturen voor een aantal vragen staan. Net zoals dat gedaan wordt voor de domeinen Werk en Onderwijs, moeten we er samen over nadenken – en vermijden daarover in polemieken te gaan – hoe we die uitdaging naar de lokale woonmarkten kunnen coördineren en hoe we op dat vlak een helpende hand vanuit het Vlaamse niveau naar de lokale besturen kunnen uitsteken. Op die manier kunnen we de juiste instrumenten vinden om binnen die lokale leefgemeenschappen het juiste draagvlak te houden. Niemand pleit voor een voorkeursbehandeling. Dat is absoluut niet het geval. Op een realistische en menselijke manier moeten we iedereen voor de juiste verantwoordelijkheden zetten en vanuit het Vlaamse niveau een ondersteunende rol geven aan die lokale besturen.

Het is een uitdaging die we uit de politieke polemiek moeten houden. Het is geen eenvoudige uitdaging, want anders zou de oplossing al lang gevonden zijn. Het is een heel breed gamma. We moeten onze tanden erin zetten, om op zoek te gaan, antwoorden te geven en op die manier onze lokale besturen te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Collega's, minister-president, zoals de heer Van den Heuvel zegt, spreken we over twee verschillende aspecten.

Eerst en vooral is er de specifieke situatie in Zeebrugge. Het is mijn overtuiging dat we, in dit moeilijke dossier waarmee we worden geconfronteerd, moeten proberen zoveel mogelijk op één lijn te staan. We moeten proberen zoveel mogelijk politieke spelletjes te vermijden zodat we een eenduidig signaal kunnen sturen.

De mensen die in Zeebrugge aankomen vanuit Calais plaatsen zich bewust, wetens en willens, buiten de rechtsorde. We hebben een kanaal waarlangs mensen die asiel zoeken zich kunnen aanbieden. Het is een genereus kanaal, dat internationaal is verankerd. Het is een correct kanaal, dat wij op een correcte manier moeten invullen. Maar als mensen proberen hun rechten of voorrechten af te dwingen via andere wegen, we daarin meestappen en dat mee faciliteren, zal dat een niet onaanzienlijk aanzuigeffect creëren.

Lokale verantwoordelijken, zoals collega-burgemeester Landuyt, worden daarmee geconfronteerd. Ik vind dat mensen die in een dergelijke situatie zitten, alle steun verdienen, over de partijgrenzen heen, om hen te helpen dat moeilijke en complexe probleem aan te pakken. Dat is het eerste dat we moeten doen. Ook de Vlaamse en de Federale Regering moeten daarin hun steentje bijdragen.

Minister-president, ik ben het met u eens. De problematiek van die mensen is op de eerste plaats een federale problematiek. Ook al zijn het schrijnende humanitaire omstandigheden waarin de menselijke solidariteit wordt gemobiliseerd, het is in de eerste plaats een federale aangelegenheid. Dat is het eerste luik.

Er is een tweede luik. Wat zal er gebeuren zodra deze mensen erkend zijn? Dan begint natuurlijk de grote maatschappelijke uitdaging, vooral voor het Vlaamse beleidsniveau.

Mijn ervaring als burgemeester in Mechelen is dat de samenwerking met Fedasil en met het Rode Kruis eigenlijk voortreffelijk te noemen is: zeer transparant, zeer ondersteunend en zeer faciliterend. Ik heb het even bevraagd bij de heer Landuyt en hij heeft dezelfde ervaring.

De problemen in fase twee zullen complexer zijn. Er bestaan ook geen eenvoudige oplossingen voor. Er zullen problemen zijn op de arbeidsmarkt en op de woningmarkt. Daar bestaat geen wonderoplossing voor. Lokale besturen zullen enorm veel ondersteuning nodig hebben. De grote opdracht van de Vlaamse Regering bestaat erin om in de tweede fase, die er nog moet aankomen, de beleidsintenties die al werden geuit en het beleidsplan dat al op tafel ligt, heel goed door te vertalen naar het lokale niveau. Zo kan er een zeer grote en intensieve dialoog komen tussen Vlaanderen en de lokale besturen die ter zake en op het terrein met problemen worden geconfronteerd, waarbij men oplossingsgericht zoekt naar antwoorden voor problemen die zich stellen.

Minister-president, bent u bereid om in dezelfde geest als Fedasil en het Rode Kruis op een heel intensieve manier uw ministers, uw regering, uw administratie te mobiliseren om in die tweede fase zo ondersteunend mogelijk op te treden voor die lokale besturen? Die lokale besturen, zo stellen we vandaag hier en daar al vast, zullen – in Brugge extreem, maar ook op andere plaatsen – worden

geconfronteerd met daklоosheid, mensen die geen woning vinden, geen plaats vinden op de arbeidsmarkt, problemen in het onderwijs, in een aantal buurten. Daaraan moet op een consistente manier ondersteuning worden geboden. Lokale besturen kijken daarbij erg naar de Vlaamse Regering en de Vlaamse administratie, om daarin ten volle te worden ondersteund.

Het beleidskader is er en werd in het parlement al heel sterk verduidelijkt. Nu komt het erop aan om een vertaalslag te maken van het beleid naar het terrein. We rekenen op u en uw regering om dat op een even gedreven manier te doen als wij de voorbije weken en maanden hebben mogen ondervinden van Fedasil en het Rode Kruis wat het federale luik betreft.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, ik zal mijn antwoorden opnieuw opdelen in twee delen.

Eerst ga ik in op de vraag van de heer Doomst die aanleiding heeft gegeven tot een aantal bijkomende commentaren, opmerkingen en betogen. Ik herhaal niet wat ik heb gezegd. Ik wil alleen maar duidelijk maken, mijnheer Vandenbroucke, dat het veel meer is dan een ambtelijke benadering. Er zijn beleidsmaatregelen getroffen. De regering heeft de problemen proactief aangepakt, er proactief middelen voor uitgetrokken en er proactief beleid over gevoerd.

Ik begrijp de bekommernissen van de lokale besturen. Ik kom daar straks op terug. In de eerste plaats voert Vlaanderen een beleid. We zijn bezig met het beleid op het terrein. We hebben het Agentschap Integratie en Inburgering versterkt dat zeer goed werk levert. Het krijgt bijkomende middelen en heeft de dispositieven om in te staan op het terrein en om te gaan met onthaal en inburgering. We doen dat trouwens nu al, dankzij de vele vrijwilligers die ik een grote pluim wil geven. Ook op het vlak van onderwijs zijn er al schitterende initiatieven genomen in de centra waar die mensen verblijven. Mensen geven er lessen Nederlands aan kinderen van allerlei leeftijd, afkomst en niveau. Op een zeer verantwoorde manier proberen ze hen kennis te laten maken met onze samenleving.

Op het vlak van onderwijs hebben we maatregelen genomen voor onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) en dat ook uitgebreid. Niet langer dan vorige week vrijdag hebben we een akkoord gesloten met de federale overheid en staatssecretaris Francken om te voorzien in de betaling van het leerlingenvervoer voor kinderen die in de centra onderwijs krijgen. De eerste 4 kilometer betaalt het federale niveau. Wij betalen de kilometers daar bovenop. We doen dat, ook al is dat eigenlijk een federale bevoegdheid. Het belangrijkste is dat er oplossingen worden gevonden. Als je dan leest dat een directeur zelf in vervoer moet voorzien, dan moeten we dat aanpakken.

Hetzelfde geldt voor werk. De VDAB krijgt bijkomende middelen die mensen naar werk moeten toeleiden. Er zijn echter geen wondermiddelen, niet inzake huisvesting maar ook niet inzake werk. Ik heb met veel plezier de eerste reacties gehoord van de werkgeversorganisaties UNIZO, Voka en VOB. Ik heb elk van die organisaties ontmoet en hen gezegd realistisch te zijn, want de regeling is veranderd. Na vier maanden krijgen die mensen de mogelijkheid om met een arbeidskaart aan het werk te gaan, maar een aantal van hen is analfabeet en het grootste deel is laaggeschoold. We leiden ze toe tot centra voor basiseducatie. De jobs in Vlaanderen voor ongeschoolde arbeid liggen niet voor het grijpen. Als we veel werkloosheid hebben, dan is het precies voor mensen zonder scholing, kwalificatie of diploma. Laat ons daar niet euforisch over doen.

We weten dat er heel veel werk aan de winkel is. VDAB heeft daar erg veel expertise in en werkt met de competenties van de mensen eerder dan met de diploma's.

VDAB maakt van de werktoeleidingen ook gebruik om die mensen mee te integreren, hen op een andere manier Nederlands te geven en te benaderen. Ik heb aan iedereen de oproep gedaan die ik nogmaals wil herhalen om lijnen te trekken als het gaat over onze maatschappelijke waarden, vanaf Fedasil, over onderwijs, welzijn, VDAB tot de lokale besturen. Dat komt op velerlei momenten aan bod. Ook de werkgevers zullen dat moeten doen. In elk van mijn ontmoetingen met werkgeversorganisaties heb ik hun ook gevraagd om daar aandacht voor te hebben. Ook kleine elementen die ingaan tegen de fundamenten van onze samenleving, mogen niet aanvaard worden. Op al die vlakken voeren we dus een zeer intens beleid.

Ik weet dat er zich problemen voor steden en gemeenten zullen voordoen na de erkenningsprocedures. Deze problemen zullen zich vooral concentreren in een aantal steden, helaas voor die steden en gelukkig voor de andere. We weten per definitie dat die mensen grote steden opzoeken, dat ze zich concentreren en elkaar opzoeken. De as is gekend. We weten waar de grootste toevloed zal zijn. Minister Homans heeft een bijkomend krediet van 20 miljoen euro om die steden te ondersteunen. Ik verwijs nogmaals naar het antwoord dat ze gegeven heeft aan de heer De Meulemeester. Ze komt daar binnenkort mee naar de regering. Dat geld zal dienen om de bijkomende druk op de besturen die worden geconfronteerd met die grote instroom, te helpen verlichten. De regierol, de omkaderings- en begeleidingsrol en de toeleiding tot woningen zal inderdaad druk geven op die steden en gemeenten waar de mensen die erkend zijn als asielzoeker terechtkomen.

Wat de huisvesting betreft, ben ik blij dat de fractieleiders van CD&V en Open Vld hebben gezegd dat er geen wondermiddelen bestaan. De vraag is zelfs maar of daar een middel voor bestaat. Minister Homans heeft de budgetten sterk opgetrokken voor huisvesting, maar zeggen dat de mensen die erkend zijn, een voorrangspositie zullen krijgen, is niet aan de orde. Dat vraagt ook niemand. Er zijn grote wachtlijsten in het reguliere circuit. Die mensen zullen een inkomen hebben hetzij uit een leefloon, hetzij uit arbeid. Ze zullen tot de woningenmarkt moeten worden toegeleid. Dat zal hier en daar tot druk en problemen leiden.

Daar zal ook inspectie bij te pas komen. Er ontstaan vaak misbruiken. Ik verwijs naar wat zich enkele jaren geleden heeft voorgedaan met de grote Roma-instroom in Gent. De huisjesmelkers zijn de eersten die optreden en veel gezinnen samen in één gebouw onderbrengen.

Mijnheer Vandenbroucke, zeggen dat dit een ambtelijk beleid is en dat er alleen maar wordt gecoördineerd, is volstrekt onjuist. Het gaat om een provisioneel bedrag van 120 miljoen euro. Ik hoop dat we niet meer zullen moeten uittrekken, maar we zullen de middelen uittrekken die nodig zijn. Een aantal van die regelingen zijn ook open end, zoals in onderwijs. Dat is nog niet eens in die 120 miljoen euro opgenomen. Er zal een bijkomend aantal leerlingen zijn. Ik herhaal dat we met OKAN en het leerlingenvervoer zeer actief zijn opgetreden.

Er is inderdaad overlegd na de middag met de gouverneur, staatssecretaris Tommelein en minister Jambon. Vlaanderen is daarbij niet betrokken. De gouverneur speelt een coördinerende rol. Hij treedt op voor de Vlaamse en federale overheid. Hij heeft tot nu toe voor de Vlaamse overheid geen signalen gegeven dat er tekorten zijn inzake coördinatie, inzake optreden op het terrein. Mocht dat nodig zijn, zullen we dat doen.

De vraag die op het einde is gesteld, kan positief worden beantwoord. Ik zal dat ook signaleren aan minister Homans. Ik weet niet in welke mate er al overleg is geweest. Als er nood is om rond de tafel te gaan zitten met de centrumsteden of een delegatie van de VVSG, dan moet dat uiteraard gebeuren.

Mijnheer Landuyt, ik ben heel duidelijk geweest in mijn antwoord op de vraag over de CAW. U hebt gesproken over de verkeerde plaats en de verkeerde manier van

werken. Ik heb het misschien niet met die woorden gezegd, maar ik heb evenzeer gezegd dat dit niet kan. Ik twijfel er niet aan dat die tweet is geplaatst. Ik zal dit signaleren aan minister Vandeurzen. Dit is erover. Het kan niet dat een CAW op die manier kritiek uit. Onze ambtenaren kunnen individueel hun mening uiten. Hier zijn het geen ambtenaren, maar mutatis mutandis. Een ambtenaar heeft spreekrecht en mag vrij zijn mening uiten over van alles en nog wat, maar Vlaamse overheidsinstellingen of door de overheid gesubsidieerde instellingen die met een decretale opdracht zijn belast, moeten niet vanop een al dan niet veraf gelegen plaats op die manier kritiek uiten. Ik herhaal dat er lokaal door de gouverneur en de federale overheid een goede aanpak is. Ik betreur het gebrek aan coördinatie.

Minister Vandeurzen wordt vandaag ondervraagd over hetzelfde probleem. Zijn antwoord komt er in hoofdzaak op neer dat er een decretale opdracht is voor het CAW. Die is gewild om de basishumanitaire rechten te verstrekken. Dat gaat over medische hulp, onderwijs voor minderjarige kinderen en psychosociale begeleiding. Hij voegt er evenzeer aan toe – en ik neem aan dat hij dat ook zal zeggen –: "Deze opdracht is vanzelfsprekend ook steeds gekoppeld aan de decretale bepalingen die stellen dat dergelijke centra hun beleid steeds ontwikkelen in samenwerking met alle relevante actoren, zoals met de lokale besturen maar evengoed in overleg met bijvoorbeeld politionele en gerechtelijke diensten. In alle opdrachten die de CAW lokaal ontwikkelen, benadrukken we het belang van die samenwerking met de lokale overheden. We hebben dat ook gedaan naar aanleiding van de recente asielcrisis. Ik stel vast dat dit niet is gebeurd ter plekke, en ik betreur dit."

Het is zeer gemakkelijk om dit in een context te plaatsen van mensen die zich humanitair opstellen en anderen die dat niet doen, maar dat is hier niet zo. Als die mensen vanuit Frankrijk binnenkomen waar ze naar mijn aanvoelen jarenlang in totaal onaanvaardbare omstandigheden hebben gekampeerd, dan wordt hun aan de grens gevraagd of ze asiel zoeken of niet. Vragen ze geen asiel, dan hebben ze ook geen toegang tot het rijk. Het is de taak van de federale overheid om dat te beletten. Je kunt die mensen niet terugsturen naar hun land van herkomst omdat die geen akkoord willen sluiten. Bepaalde landen vragen, zelfs als er een akkoord is, om te bewijzen dat het een inwoner is van dat land. Dit creëert onaanvaardbare problemen. Het zijn economische migranten. Ik hoor van de burgemeester dat ze in staat zijn om de betaling voor hun levensonderhoud te doen. Die mensen hebben één doel: het Verenigd Koninkrijk bereiken. Welnu, daar zijn we geen transitkampeerplaats voor. Dat is duidelijk.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Ik dank de minister-president voor het uitgebreide antwoord en de collega's voor het uitgebreid debat. Dat bewijst dat we met een zorg zitten die eenieder meedraagt voor de volgende maanden. Tot nu toe is er een vrij voorspelbare spreiding. Zodra de erkenningen worden gegeven, krijg je een veel minder voorspelbare spreiding. Daarom vraag ik lokaal toch te zorgen voor de nodige coördinatie. Ik vrees dat het aantal incidenten zal toenemen. Het gewicht zal op Vlaanderen komen te liggen, maar we zullen ook blijven zitten met een aantal federale aspecten. De gouverneur komt nu toch op het appel als het kot in brand staat. Hij kan als brandblusser nuttiger gebruikt worden vóór de problemen zich aandienen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister-president, u zegt dat het vooral een federale bevoegdheid betreft. Ik beaam dat. Ik ben destijds naar de hoorzittingen geweest van de coördinerende ministers. Inzake vluchtelingen en asiel heeft de Vlaamse overheid toch ook wat bevoegdheden en zijn er middelen uitgetrokken. We delen dezelfde zorg.

Mijnheer Diependaele, uiteraard ken ik het verschil tussen iemand die asiel aanvraagt en iemand die hier illegaal is. De huidige acties aan de grens, vind ik goed. Als we zien dat in Zeebrugge maandelijks mensen worden opgepakt, dan kunnen we onze ogen niet sluiten. We kunnen ze opnemen en naar een gesloten instelling sturen, maar het is geen goede zaak dat die mensen op het strand of in de duinen leven. Er moet iets komen. Men moet daadkrachtig optreden. Het is ook niet goed voor de politie om telkens mensen op te pakken om ze daarna weer vrij te laten. Dat is erg frustrerend.

Het antwoord op de problematiek van de CAW vind ik goed. Ik ben erg blij dat de Vlaamse Regering het beleid van onze stad steunt, want ook daar is er tweedeling. Vanavond zal het debat er verder worden gevoerd.

Matthias Diependaele (N-VA): Om de vervuiling van het debat over zo'n gevoelig thema tegen te gaan, mochten de vragen eigenlijk niet gekoppeld zijn. Ze hadden afzonderlijk behandeld moeten worden. Voorzitter, dat is geen kritiek, want ik hoor dat u het schitterend doet, maar met dit thema moeten we voorzichtig zijn en waren de vragen beter gescheiden behandeld.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de planning van de Vlaamse klimaattop
– 1049 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, minister-president, nadat de Vlaamse Regering een Vlaamse klimaattop heeft aangekondigd, is er recent bekendgemaakt dat die van start zal gaan in maart. De regering verwacht resultaten te presenteren in de loop van november. In De Standaard van maandag 1 februari is te lezen dat dit alles moet resulteren in een klimaatpact waarin ook bedrijven, vakbonden, milieubewegingen of onderzoeksinstellingen engagementen aangaan.

Tegelijkertijd werd in het Vlaams Parlement beslist om een klimaatcommissie op te richten met de notoire voorzitter die ook voorzitter is van het parlement, de heer Peumans. Deze commissie heeft als doel om uit te zoeken met welke maatregelen en vooruitzichten er vorm kan worden gegeven aan de afspraken die er gemaakt zijn tijdens de internationale klimaattop in Parijs afgelopen jaar. De verwachting is om de werkzaamheden van de klimaatcommissie tegen het zomerreces af te ronden.

Gegeven dat de twee initiatieven mogelijk gelijkaardige doelen en verwachtingen in het vooruitzicht stellen, zou ik graag de volgende vragen stellen. Minister-president, kunt u een gedetailleerd overzicht geven van de verwachtingen en doelen van de klimaattop? Wie zullen er naar uw verwachting deelnemen aan de klimaattop en wat verwacht u van de deelnemers tijdens de klimaattop? Hoe ziet u de verhouding tussen de activiteiten en doelstellingen van de klimaattop en de activiteiten en doelstellingen van de klimaatcommissie? Hoe ziet u de complementariteit tussen parlement en regering over deze problematiek?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, op 19 april 2016 organiseren we een eerste klimaattop. We hebben ambitieuze doelstellingen. We willen dat die top

wervend is, dat die draagvlak creëert voor een probleem dat de hele samenleving aanbelangt, alle overheden, alle sectoren van de samenleving, ngo's, lokale besturen, federaties van werkgevers, milieuorganisaties enzovoort. We willen er ook een goede communicatie over opzetten. We willen vooral uitgaan van een positieve aanpak.

Er zullen dit jaar twee momenten zijn waarop we de klimaattop organiseren. De eerste is op 19 april. We gaan voor een betrokkenheid van de hele Vlaamse Regering. Ik zal de klimaattoppen voorzitten. Collega Schauvliege doet de coördinatie, doet de voorbereiding van het inhoudelijke werk en van de interkabinettenwerkgroepen (IKW) die worden georganiseerd. We willen absoluut naar buiten komen met een klimaattop die een zaak is van de hele regering. We willen alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid betrekken. Vandaar ook mijn voorzitterschap.

Op de eerste top zal een stand van zaken worden meegedeeld van het Vlaams klimaatbeleid. Er wordt een forum aangeboden voor goedepraktijkvoorbeelden met presentatie van een aantal innovaties. Het is duidelijk dat onderzoek en ontwikkeling een heel belangrijke rol zullen spelen in de aanpak van de klimaatproblemen, zowel voor CO_2-reductie als voor hernieuwbare energie. Het traject wordt opgestart voor het opstellen van een 'klimaatplan 2021-2030' en een 'klimaatvisie 2050' in het kader van de visienota 2050 om te komen tot een koolstofarme samenleving. Alle belanghebbenden en stakeholders worden uitgenodigd om engagementen uit te werken.

In november organiseren we dan een tweede klimaattop. Tijdens deze top wordt een synthese gepresenteerd van alle voorgestelde klimaatengagementen en wordt een prognose gegeven van het effect van die maatregelen. Er wordt afgetoetst of ze beantwoorden aan de ambitie 2020 die we hebben geformuleerd. Het is ook de bedoeling dat er engagementen op een plechtige manier worden ondertekend en dat de engagementen die worden uitgesproken, ook worden bevestigd. Er wordt een vervolgtraject aangekondigd om het 'klimaatplan 2021-2030' verder uit te werken. U weet dat de deadline van de Europese Unie 2018 is. De engagementen voor 2030 worden nog dit jaar door de Europese Commissie vastgelegd. Er wordt een effectief monitoringssysteem goedgekeurd, zodat onze inspanningen en de bereikte resultaten goed opgevolgd kunnen worden.

Om de druk op de ketel te houden, plannen we een derde klimaattop eind 2017, begin 2018 om na te gaan welke resultaten we al geboekt hebben en het plan desgevallend bij te sturen.

Ik verwacht dat er een hele brede deelname zal zijn van alle mogelijke betrokkenen, uiteraard van alle overheden, van alle Vlaamse beleidsdomeinen, maar ook van parlementsleden, van de industrie, de logistiek, de distributie, de landbouw, de milieubewegingen, de adviesraden, de onderzoeksinstellingen enzovoort. Het is ook een absolute voorwaarde om tot engagementen en tot draagvlak te komen. Er gebeuren uiteraard voorbereidingen voor 19 april. Tussen april en november komen er tussentijdse overlegmomenten en evenementen om concrete afspraken te maken. We verwachten een actieve en ambitieuze inbreng van alle deelnemers met concrete engagementen.

Wat de verhoudingen met de doelstellingen van de klimaatcommissie betreft, is het zaak om elkaar zoveel mogelijk te versterken en om zoveel mogelijk complementair te zijn. Ik kan natuurlijk niet spreken in naam van de voorzitter van het Vlaams Parlement – die u een notoir voorzitter noemde, wat meestal een speciale connotatie heeft, maar dat laat ik eventjes in dubio –, maar wil graag met hem verder overleggen over hoe we die doelstellingen zo goed mogelijk waar kunnen maken. Ik denk bijvoorbeeld aan de tijdshorizon. We zullen concrete maatregelen moeten uitwerken om tot resultaten te komen. De doelstellingen 2020 moeten

worden gehaald, zowel voor CO_2-reductie als voor hernieuwbare energie. We moeten ook vooruitkijken naar 2030 en 2050. Maar wie ben ik om de suggestie te doen dat het parlement zeker ook de blik op 2030 richt, maar wat ons betreft, ook zeer graag op 2050 omdat het gaat over grote transities die we hebben uitgeschreven in de visienota 2050 die volop in uitwerking is. De adviezen zijn ingewonnen en we zullen hierover in debat gaan, ook met het Vlaams Parlement.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister-president, ik merk dat u al zeer grondig bent voorbereid, wat logisch is omdat de datum nadert. Ik heb eigenlijk geen enkele opmerking op de boeiende doelstelling en het plan van aanpak dat u lanceert.

Het parallel traject tussen parlement en regering is toch ietwat vreemd. Ik ben iemand die het primaat van de wetgevende macht nogal hoog in het vaandel draagt. In die zin had ik het ook niet onlogisch gevonden dat het parlement eerst een aanzet zou geven en dat de regering daarmee dan verder aan de slag zou gaan. Maar er zijn natuurlijk ook geen drieduizend manieren om aan klimaatvisie te werken. De recepten zijn intussen al grotendeels gekend. Het gaat vooral om de haalbaarheid in een aantal parameters, cijfers en concrete actiepunten te gieten.

Er is door het parlement ook nog een energievisie en energiepact aan de regering gevraagd. Ik heb begrepen dat er binnenkort werk van wordt gemaakt. De twee thema's zijn natuurlijk zeer nauw met elkaar verbonden, zij het niet exclusief. Er zou ook een bottom-up-aanpak aan gekoppeld zijn. Ik merk dat daar nog mee wordt geworsteld. U zegt dat u draagvlak wilt creëren. Ik vrees dat we dat niet alleen zullen kunnen door de middenveldorganisaties en de kennisinstellingen erbij te betrekken, maar ik denk dat de betrokkenheid van de hele bevolking nodig is. Ook de creativiteit en het engagement van de burger mag zeker en vast worden gevraagd. Het is de ultieme manier om draagvlak te creëren als burgers mede-eigenaar zijn van deze transitie die toch wel een bijzondere uitdaging aan ons zal stellen.

Ik denk dat we hiervan, zowel in de regering als in het parlement, een zeer boeiend project kunnen maken.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Vorige vrijdag heeft de Vlaamse Regering op voorstel van minister Turtelboom de energievisie en het voorstel tot het sluiten van een energiepact goedgekeurd.

Het zal natuurlijk interfereren en samengaan met de klimaatdoelstellingen die grosso modo uiteenvallen in twee grote luiken: CO_2-reductie en hernieuwbare energie. Het is evident dat ze op elkaar worden afgestemd. U hebt volkomen gelijk dat we tot een zo breed mogelijk engagement moeten komen. We moeten nagaan hoe we de burgers ook kunnen mobiliseren. U weet dat wij ook normerend optreden. Er zijn normen opgelegd voor residentiële en niet-residentiële woningen met een groeipad 2020-2021, met een kostenoptimum dat we willen bereiken in de bijna energieneutrale normen. Er zijn nog een aantal andere maatregelen die ook al effect sorteren zoals de vergroening van de verkeersfiscaliteit, het decreet dat toelaat om emissiearme zones in de steden te maken. Als het parlement nog suggesties heeft, dan zijn die welkom. We moeten als overheid natuurlijk ook initiatieven nemen voor ons wagenpark, voor de gebouwen. Het zal ook zaak zijn om de burgers en de bedrijven – ook de landbouwbedrijven die voor 12 procent van de CO_2-uitstoot zorgen – mee te nemen in de engagementen. Het wordt een heel grote opdracht. Ik heb wel het gevoelen dat op dit ogenblik in de samenleving, ook omdat er heel wat media-aandacht voor is, heel veel draagvlak aan het groeien is. Alle suggesties zijn dus welkom.

Het primaat van de wetgever is er natuurlijk, maar hier gaat het over het uittekenen van trajecten en vooral over het nemen van concrete maatregelen. 2020 is dichtbij. We zitten nu aan 5,5 procent hernieuwbare energie, maar we moeten komen tot 10,33 procent in 2020. Alle hens aan dek dus.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos Lantmeeters aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de evaluatie van het decreet van 20 december 2013 houdende invoering van een versnelde afbouw in de onroerende voorheffing van het belastbaar kadastraal inkomen van materieel en outillage ten gevolge van nieuwe investeringen – 973 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, dinsdag 13 oktober stelde ik u reeds een vraag in deze commissie over de resultaten van de tijdelijke investeringsaftrek inzake materieel en outillage. Het decreet van 20 december 2013 houdende invoering van een versnelde afbouw in de onroerende voorheffing van het belastbaar kadastraal inkomen van materieel en outillage ten gevolge van nieuwe investeringen, voert een bijkomende vrijstelling in met betrekking tot de onroerende voorheffing voor materieel en outillage. Het decreet trad in werking vanaf aanslagjaar 2015.

Concreet komt het erop neer dat van alle investeringen in nieuw materieel en outillage die gedaan worden in de jaren 2014, 2015 en 2016, niet enkel het kadastraal inkomen vrijgesteld wordt op basis van de bestaande wetgeving, maar dat indien er nog belastbaar kadastraal inkomen zou zijn op de percelen waar de nieuwe investeringen gedaan worden, er nog een bijkomende vrijstelling wordt gegeven ten belope van het kadastraal inkomen van de nieuwe investeringen. De investeringen in nieuw materieel en outillage, die dus al volledig vrijgesteld zijn, worden bijkomend nog eens in mindering gebracht van het belastbaar kadastraal inkomen.

Door deze versnelde afbouw in de onroerende voorheffing van het belastbaar kadastraal inkomen van materieel en outillage ten gevolge van nieuwe investeringen, wil men nieuwe bedrijfsinvesteringen stimuleren.

Ik verwijs naar uw beleidsnota. Daarin staat: "Vanaf aanslagjaar 2015 kunnen we controleren in welke mate de tijdelijke investeringsaftrek inzake materieel en outillage voor extra investeringen de vooropgestelde volledige afbouw van het belastbaar materieel en outillage realiseert." Verder staat: "Bij een gunstige evaluatie van deze maatregel kunnen we deze verlengen."

Minister, ik stel deze vraag onder meer omdat vanuit het bedrijfsleven om rechtszekerheid wordt gevraagd. Op dit ogenblik wacht men immers met beslissen. Ik begrijp dat volledig.

Tegen deze achtergrond heb ik voor u de volgende vragen. Welke zijn de concrete voorbereidende stappen die u gaat zetten om tot de evaluatie te komen? Zijn er reeds voorbereidingen aangevat?

In welke mate zult u een zicht kunnen verwerven op de financiële implicaties van een eventuele verlenging voor de gemeenten? Dat is een complex gegeven met meerdere beïnvloedende factoren. Gaat u trachten tot een algemene inschatting

te komen? Gaat u trachten, voor zover mogelijk, tot een specifieke inschatting te komen voor gemeenten en steden met belangrijke industriële installaties?

Momenteel is er nog steeds een beperking dat investeringen die leiden tot de extra vrijstelling op hetzelfde perceel moeten gebeuren als de oude investeringen. Gaat u dat herbekijken? Kan dat technisch qua beschikbare data anders? Ik zou daarvoor willen pleiten.

Gaat u uw evaluatie bespreken in deze commissie nog ruim voor de begroting 2017 aangevat wordt?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, de beschreven investeringsaftrek die in 2013 werd ingevoerd, is ingevoerd als een tijdelijke maatregel. Daardoor dringen een evaluatie en een nieuwe beslissing zich op. De investeringen in nieuw materieel en outillage, die op zich reeds volledig vrijgesteld zijn, worden dan bijkomend in mindering gebracht van het nog resterend belastbaar materieel en outillage. Deze investeringen leiden met andere woorden tot een toename van het vrijgestelde materieel en outillage, en tot een versnelde afbouw van het bestaande en nog belastbaar materieel en outillage.

Die maatregel geldt voor investeringen die werden gedaan in 2014, 2015 en 2016. Dit betekent dat de impact van de maatregel een eerste keer merkbaar zou moeten zijn bij de analyse van de cijfers voor het aanslagjaar 2015. Het is immers steeds de toestand van de ki's op 1 januari van het aanslagjaar die in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de onroerende voorheffing. Op 13 oktober jongstleden heb ik u daarvan in een antwoord op een vraag om uitleg reeds het resultaat gegeven.

De impact van de maatregel zal verder worden geëvalueerd door op het niveau van het gewest, het bedrag aan investeringen in materieel en outillage die werden uitgevoerd in 2014 en 2015, te vergelijken met de investeringen die werden uitgevoerd voor 2014. Daarvoor moeten we de cijfers bekijken zoals ze worden vastgeklikt op 1 januari 2015 en 1 januari 2016. Een analyse louter op basis van de cijfers van het aanslagjaar 2015 lijkt me immers voorbarig. Ondernemingen weten dat ze tot eind 2016 de tijd hebben om van de maatregel gebruik te maken. Een evaluatie van de maatregelen met inbegrip van het aanslagjaar 2016, zal een vollediger, actueler en bijgevolg een meer betrouwbaar beeld geven.

De lokale kantoren van het kadaster hebben tot 31 maart de tijd om hun aanpassingen voor het aanslagjaar 2016 te doen. De gegevens worden vervolgens aan de Vlaamse Belastingdients (VLABEL) bezorgd. Meestal heeft VLABEL alle gegevens verkregen tegen het einde van de maand mei. Ik verwacht dat we pas met de evaluatie zullen kunnen starten in juni, om echt een volledig beeld te hebben.

Op dit moment is het onmogelijk om een precieze en verdere toekomstige impact van de maatregel op de inkomsten van gemeenten in te schatten. We weten immers niet in welke gemeenten precies bedrijven hun investeringen in nieuw materieel en outillage zullen doorvoeren. Diverse factoren spelen daar een rol bij.

Voor de compensatie van een nieuwe investering op een ander kadastraal perceel, verwijs ik u graag naar mijn uitgebreid antwoord op de schriftelijke vraag waarnaar ik al verwezen heb, en ook naar mijn antwoord van 13 oktober 2015 op uw vraag om uitleg in deze commissie.

Samengevat: we wachten nog op informatie die we tegen eind mei zullen hebben en daardoor kunnen we pas daarna starten met de evaluatie.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik zou u willen vragen om in juni dan heel snel werk te maken van de evaluatie. Het is inderdaad wel zo dat bedrijven op dit ogenblik weten dat ze tot eind 2016 gebruik kunnen maken van deze regeling. Er zijn ook heel wat bedrijven die op dit ogenblik klaar staan om investeringen te doen die betrekking hebben op 2017. Ze wachten nu af.

Ik kan me perfect voorstellen dat er ook bedrijven zijn die overwegen om voor de allereerste keer te investeren in ons land. Ook die weten niet wat er in 2017 van toepassing zal zijn. Ik zou u willen vragen om zo snel mogelijk voor beide soorten bedrijven die willen investeren, duidelijkheid te verschaffen over de regeling in verband met de versnelde afbouw.

Minister, in de memorie van toelichting bij het decreet van 20 december 2013 houdende de invoering van de versnelde afbouw, staat: "Er werden in het verleden reeds diverse maatregelen ingevoerd om de fiscale druk van de onroerende voorheffing voor bedrijven met een groot machinepark te verminderen". Verder staat: "Bedoeling van al deze maatregelen was om geleidelijk aan te komen tot een volledige afbouw van het belastbaar materieel en outillage en zo de bedrijven meer financiële zuurstof te geven of zelfs aan te moedigen tot vervangingsinvesteringen over te gaan".

Minister, wat is uw standpunt hierover? Ik vraag u dus niet alleen dat we zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over 2017 en andere jaren in verband met de versnelde afbouw, maar ook of u een zicht hebt op de uiteindelijke afbouw. Zijn er standpunten die u wenst in te nemen om duidelijkheid te krijgen over de volledige afbouw van het belastbaar materieel, zoals in de memorie van toelichting van 20 december 2013 staat?

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Voorzitter, minister, ook wij zijn voor de versnelde afbouw van de onroerende voorheffing voor materieel en outillage. We zijn ook voor duurzame en innovatieve investeringen voor ondernemingen waar de fiscale druk voor die ondernemingen kan worden verlaagd.

De tweede vraag van de heer Lantmeeters is heel belangrijk. Ik herinner me heel goed de discussie over de vraag van 13 oktober van de heren Schiltz en Doomst – die spijtig genoeg al zijn moeten vertrekken. Er werd heel uitdrukkelijk gevraagd om een evaluatie te maken van de afschaffing van de compensatie van de onroerende voorheffing inzake materieel en outillage. U weet wel: de 197 miljoen euro die op termijn van de gemeenten gestolen wordt. De heer Lantmeeters merkt terecht op dat we moeten kijken naar de specifieke situatie van de gemeenten. U weet heel goed dat de gemeenten verschillend getroffen worden door de lasten die erop worden gelegd. Dat is onrechtvaardig, het is oneerlijk verdeeld over de gemeenten. De industriële gemeenten worden veel harder getroffen dan de andere.

Ik heb twee vragen voor u. De eerste betreft de evaluatie van de afschaffing materieel en outillage, zoals besproken en impliciet toegezegd op 13 oktober.

De tweede betreft de versnelde afbouw. Indien de verlenging er komt, wat doet u dan met de compensatie voor de gemeenten?

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik heb een kleine beschouwing. In het voorliggende dossier hebben we soms twee petjes op. Enerzijds bekijken we het vanuit het lokale beleidsniveau, de gemeente. De gemeenten

worden inderdaad op een verschillende manier geraakt door deze maatregel. Sommige gemeenten moeten veel bijdragen, andere minder. Sommige gemeenten ontvangen minder geld. Aan de andere kant is er natuurlijk de economische realiteit.

Als we die twee tegen elkaar afwegen, moeten we opletten dat we niet onder een soort glazen stolp leven waarbij we onze eigen positie als de meest belangrijke bekijken. Ik zeg dit nu ook als burgemeester van een centrumstad. Het is een instinctmatige reactie om het belang van het stadsbestuur, van de stedelijke organisatie veel zwaarder te laten doorwegen dan al de rest. We moeten er altijd over waken dat we de twee belangen goed voor ogen houden.

Als we er ten gronde over nadenken, moeten we de volgende vraag stellen, want dat is de meest fundamentele. Is een belasting op materieel en outillage eigenlijk nog wel iets van de 21e eeuw? Volgens mij moeten we die eensgezind met 'neen' beantwoorden. Die belasting is niet vol te houden, we moeten ervan af geraken.

Daarvoor moeten we inderdaad overgangssituaties bekijken en ervoor zorgen dat gemeenten niet in de problemen geraken. Daarin werd voorzien, zeker voor de zwaar getroffen gemeenten. Ik ben het er ook mee eens dat we dit alles nog moeten evalueren. Tegelijkertijd moeten we ook aanvaarden dat er een evolutief proces is waardoor gemeenten en steden zich ook aan nieuwe maatschappelijke veranderingen kunnen aanpassen. Steden en gemeenten moeten dat aan de lopende band doen. Bevolkingen veranderen. Soms gaan bedrijven failliet. Soms verandert de samenstelling van de bevolking.

Dat heeft allemaal een impact op het lokaal bestuur. Ik kijk even naar mijn eigen stad. In de jaren 90 daalde het gemiddelde nominale inkomen er. Kunt u zich dat inbeelden? Er was toen nochtans een grote groei en nogal wat inflatie. Vandaag groeit het inkomen in mijn stad sneller dan het Vlaams gemiddelde. Het zijn veranderingen die fundamenteel zijn voor de ontvangsten van steden en gemeenten. Er zijn heel veel parameters die maken dat steden sterker of minder sterk zijn.

Wat kunnen steden of gemeenten echter heel moeilijk? Ze kunnen heel moeilijk een schok opvangen. Wanneer er plots een maatregel komt van bovenaf, een maatregel die onmiddellijk ingrijpt in de situatie, dan heeft men niet de tijd om bij te sturen, om maatregelen te nemen in de diepte om dat probleem op te vangen. Daarom zijn overgangsmaatregelen heel belangrijk. Die zijn gelukkig genomen.

Belangrijk is dat de regering op een bepaald moment evalueert. Waar staan we nu? Welke impact is er nog op de lokale besturen? Nog veel belangrijker is de vraag of we aan het bedrijfsleven een krachtig signaal kunnen geven van wat de fiscale context is waarin ze morgen zullen investeren. Daarop moet het antwoord van de regering heel duidelijk zijn.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister, ik was eigenlijk niet van plan om te reageren, de vraag van de heer Lantmeeters is heel duidelijk en werd goed aangevuld door de heer Somers.

De heer Somers verwijst ook naar de rechtszekerheid bij sommige gemeenten en de investeerders daar. Ik wil eigenlijk op het tegenovergestelde wijzen. We hebben de regeling zelf mee goedgekeurd, maar er zit één groot probleem in.

Ik verwijs naar een gemeente in de mooie Vlaamse Ardennen, de gemeente Kluisbergen. Tijdens de bespreking van de regeling kwam dit probleem hier al aan bod. Ik krijg het maar niet uitgelegd, maar ik vind het heel onrechtvaardig. In Kluisbergen was er een elektriciteitscentrale en die betaalde daar belastingen voor.

Dat was natuurlijk heel terecht, het was een lelijk ding vlakbij de stadsrand, in Ruien. Het ging over behoorlijk wat belastingen. De gemeente kreeg er dus grote inkomsten van. Op een bepaald moment kondigde Electrabel aan dat het die centrale zou sluiten. Gelukkig maar, het was een heel vervuilende centrale.

Natuurlijk ziet Kluisbergen zijn inkomsten hiervan wegvallen. Op een bepaald moment is er dan de regeling met betrekking tot materieel en outillage. Het is voor alle duidelijkheid een regeling waar heel veel voor te zeggen is. We staan er ook achter, we hebben die mee goedgekeurd. En we blijven er ook achter staan.

Ik geef dit voorbeeld om aan te tonen dat de regelgeving soms ook eens een tegenovergesteld effect heeft. Normaal gezien zou Kluisbergen 1,3 miljoen euro verliezen. Zij krijgen ongeveer 80.000 euro van het Gemeentefonds. Het komt erop neer dat ze de komende vier jaar jaarlijks 1,2 miljoen euro extra zullen krijgen. Dat is het gevolg hiervan. In december is dat al eens schoorvoetend aangekaart. Daarop is toen geen antwoord gekomen, maar misschien is er al een regeling uitgewerkt en is het opgelost.

In de regeling die is afgesproken, kijkt men terug naar het verleden, ik denk 2013. In de cijfers waarover ik beschik, staat dat men toen nog een opbrengst van materieel en outillage had van 1,3 miljoen euro. Daarvan wordt nu 75.000 of 80.000 euro afgetrokken. Zij krijgen dus 1,2 miljoen euro extra. Op vier jaar tijd krijgen zij dus 5 miljoen euro extra.

Ik gun hun dat ten volle, zonder twijfel. Ze hebben het geld trouwens ook nodig omdat het zwembad jaarlijks 1 miljoen euro verlies draait. Maar dit krijg ik niet uitgelegd aan bijvoorbeeld een burgemeester van Geel die ook zeer zwaar moet betalen en dit niet meemaakt. Het geld gaat daaraan verloren. Nogmaals: ik neem het die mensen niet kwalijk. Zij kunnen er niets aan doen. Ik gun het hun ten volle, met heel mijn hart. Maar laat ons eerlijk zijn: het neveneffect van die regeling die we hier zelf mee hebben goedgekeurd – iedereen mag met stenen gooien, ik neem de verantwoordelijkheid op – is zeer moeilijk uit te leggen.

Minister, is daar nog iets aan te doen?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Er zijn veel zinvolle dingen gezegd. Het gaat er inderdaad over op welke manier je een bedrijf zekerheid geeft. Ga je bedrijven stimuleren, ervoor zorgen dat ze hun patrimonium sneller vervangen en daarvoor een bonus krijgen?

Het gaat over het evenwicht van de inkomsten voor de gemeenten. Je moet ervoor zorgen dat ze die schokken kunnen opvangen. Dat is ook de reden dat ik die evaluatie wil doen op basis van cijfers. U haalt terecht het voorbeeld van Kluisbergen aan. De administratie maakt prognoses, op basis van eigen cijfers waarover men op dat moment beschikt. We hebben uitgebreid gesproken over het voorbeeld van Kluisbergen bij de begrotingsopmaak in 2016, op het moment dat we de teksten bespraken. Het is heel moeilijk om daar iets aan te doen. Er is een algemene regeling. Je kunt er moeilijk één gemeente uithalen.

Om met al die evenwichten rekening te houden, wil ik zoveel mogelijk data hebben vooraleer ik een bepaalde beslissing neem. Ik wil echt weten wat het effect is op een bepaalde gemeente, of dat moet worden gecompenseerd en hoe, hoe dat moet worden aangepakt en in welke gemeente het valt. Voor ons is het niet zo gemakkelijk om te weten waar een bedrijf ageert. Als er verschillende vestigingen zijn, in welke vestiging wordt dan het meest gebruik gemaakt van die maatregel? Het effect is dan natuurlijk groter op die gemeente en kleiner op een andere gemeente.

Er moeten dus data beschikbaar zijn van dat kadastraal inkomen. De gegevens die eind mei aankomen bij VLABEL hebben dus echt wel een effect op de impact van de maatregelen op de gemeentelijke opcentiemen, net omdat je moet weten in welke gemeenten bedrijven precies hun investeringen in nieuw materieel en outillage zullen doorvoeren. Daar kunnen grote verschillen op zitten. Ik moet die verschillen in kaart kunnen brengen om het debat te kunnen voeren.

Ben ik voor die maatregel? Ja, het is een zeer goede maatregel. Maar ik moet de gevolgen natuurlijk wel volledig in kaart kunnen brengen.

Voorzitter, daarom wil ik die cijfers afwachten. Ik wil de evaluatie goed kunnen maken, zodat we de communicatie van de maatregel en de beslissing kunnen maken, ook naar de gemeenten.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben er echter niet zo tevreden over.

De heer Somers heeft terecht gezegd dat we rekening moeten houden met de veranderende economische omstandigheden. We stellen allemaal, over de partijgrenzen en over de grenzen van oppositie en meerderheid heen, vast dat een belasting op materieel en outillage niet meer van deze tijd is.

We hebben op dit ogenblik ook nog altijd te maken met verouderd materieel, dat gerust mag worden vervangen in het kader van de klimaatdoelstellingen.

We hebben ook nog het probleem dat er van vóór de crisis een verlies van investeringen is van 12 procent op Europees vlak. Zowel de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) als de voorzitter van de Europese Commissie Juncker zeggen dat we ervoor moeten zorgen dat er meer investeringen komen in ons land, niet zozeer overheidsinvesteringen, maar vooral privé-investeringen.

Het gaat om een maatregel waarbij we eerst moeten kijken naar de investeringen en dan pas naar de compensatie voor gemeenten en steden. Als we eerst kijken naar het verlies bij steden en gemeenten om dan te kijken of we zullen overgaan tot een vermindering van het belastbaar gedeelte van materieel en outillage, spannen we de kar voor het paard. Ik wil ervoor pleiten om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven. Wat is er in 2017 belastbaar en wat niet?

We moeten niet alleen naar de economische realiteit kijken, maar ook naar de memorie van toelichting van 2013, waarin staat dat we voor een afschaffing gaan. Laat ons volledig daarop inzetten en naderhand bekijken hoe we kunnen compenseren. Dat moet inderdaad gebeuren op een correcte wijze, zodat gemeenten niet worden gecompenseerd voor wat ze niet verliezen. We moeten eerst kijken naar de versnelde afbouw. We moeten zo snel mogelijk duidelijkheid geven zodat bedrijven die willen investeren weten waar ze aan toe zijn. Maar laat ook heel duidelijk blijken dat we hier voor investeringen gaan in een ondernemersvriendelijk klimaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de voorlopige uitvoeringscijfers van de begroting 2015
– 1073 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het uitvoeringsresultaat van de begroting 2015
– 1087 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het voorlopig begrotingsresultaat voor 2015
– 1224 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, zoals u kunt zien, had ik mijn vraag om uitleg ingediend op 4 februari. Ik heb die vraag om uitleg gebaseerd op antwoorden die er gekomen zijn op 26 januari, over de monitoring van december. Tussen de indiening op 4 februari en vandaag had de minister een nieuw monitoringrapport uit, op 15 februari. Ik zal mijn vragen dus lichtjes aanpassen. Een deel van die oorspronkelijke vraag om uitleg is namelijk al vervallen. Zelfs voor een historicus zou het merkwaardig zijn om terug te keren naar december 2015 als er recente informatie is.

Minister, het resultaat in uw laatste monitoringrapport van 15 februari kwam uit bij een tekort van 407 miljoen euro. Het resultaat was al beter dan het monitoringrapport in december. *(Opmerkingen van Bart Somers)*

Mijnheer Somers, u kunt straks, met de microfoon aan, de minister op dat punt bewieroken. Ik voel al dat u zeer enthousiast bent.

In januari hebt u opgemerkt dat die finale uitvoeringscijfers nog kunnen afwijken van het resultaat in het laatste monitoringrapport. Ik vermoed dat u dat antwoord ook vandaag zult geven, ondanks het feit dat u de cijfers aan het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) hebt moeten bezorgen, wat ondertussen allicht al gebeurd is. Er zijn nog een aantal cijfers die openstaan en die pas tegen eind maart duidelijk zullen zijn.

Minister, ik zal u een aantal vragen stellen op basis van het laatste monitoringrapport, dat van 15 februari. Het valt mij op dat in dat rapport wat mij betreft het grootste probleem bij de ontvangsten van de gewestbelastingen zit. Die blijven bijna 300 miljoen euro onder de raming. Als we dieper kijken, zitten daarin ook nog altijd de twee dossiers waarover we in deze commissie regelmatig hebben gedebatteerd: de schenkingsrechten die onder het niveau blijven dat was geraamd en de erfbelasting die eveneens onder het niveau blijft van wat werd geraamd.

Minister, in het laatste monitoringrapport staat er op bladzijde 5 een verklaring voor het feit dat die erfbelasting lager uitvalt dan geraamd. Halverwege bladzijde 5 staat er een tabel, waarbij de opmerking staat dat het te maken heeft met kasontvangsten en betalingen die achterwege zouden blijven. Dat is eigenlijk nieuw voor mij, zeker wanneer ik de verklaring uit het verleden daarnaast zet. Minister, is dit inderdaad een betalingsachterstand of gaat het om een structureel

gegeven? Zullen die ramingen, die overramingen in de begroting en in de begrotingsaanpassing van 2015 ook leiden tot overramingen in de begroting van 2016? Is het structureel of gaat het over eenmalige inkomsten en wordt dat deels rechtgetrokken in 2016?

Op basis van het laatste uitvoeringsresultaat blijken er een aantal meevallers te zijn. Ik heb het dan vooral over de ESR-correctie (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) Scholen van Morgen. Ben ik juist wanneer ik zeg dat die ESR-correctie nu meevalt, maar dat dat te maken heeft met het ritme van opleveren van scholen binnen het project Scholen van Morgen? Die mindere uitgave die we vandaag doen in die ESR-correctie zal in de loop van de volgende jaren uiteraard nog moeten worden uitgegeven. Het volume is gekend. Het heeft volgens mij te maken met het opleveringsritme van de scholen.

Minister, op basis van het monitoringrapport stel ik nog altijd vast dat de Vlaamse overheid inzake het verkeersboetefonds nog altijd geen inkomsten heeft gekregen vanuit het federale niveau. Is dat nu duidelijk? We zijn ondertussen eind februari. U hebt in het verleden aangegeven dat eind februari een aantal dingen veel duidelijker zouden zijn, ook rond schenkbelasting en erfbelasting. Hoe zit het met dat verkeersboetefonds? Blijft dat voor u een onbekende? Ik zie dat er in het monitoringrapport nog een aantal punten en komma's naar voren worden geschoven.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Voorzitter, mijn vragen om uitleg zijn dan wel – terecht – door u gekoppeld, maar ze hebben toch een verschillende invalshoek. De eerste vraag om uitleg over het uitvoeringsresultaat van de begroting 2015 was voornamelijk gebaseerd op de communicatie die gebeurde met betrekking tot het gezamenlijke tekort voor de entiteit België. De Federale Regering zei, op basis van cijfers van de Federale Regering en van de deelstaatregeringen, dat ze zouden komen tot een gezamenlijk tekort van 2,6 procent. Daarvoor klopte die entiteit België zich stoer op de borst, hoewel haar eigen doelstelling, na alle doorgevoerde besparingen voor de burgers en verenigingen, niet gehaald werd.

Maar toen kwamen de wintervooruitzichten van de Europese Commissie uit, die het tekort voor de entiteit België – de federale overheid, de deelstaten en de gemeenten – op 2,9 procent schatte. Dat noopte een opiniemaker ertoe om te zeggen dat, als je abstractie maakt van de lagere rente-uitgaven – die voornamelijk op federaal vlak spelen –, het begrotingssaldo van de entiteit België voor het tweede jaar op rij achteruit is gegaan. Het begrotingsrapport van de entiteit België verslechtert onder deze regeringen.

Dit laatste resultaat brengt de entiteit België veel dichter bij de Europese gevarenzone van 3 procent. Dat roept bij mij de vraag op waar dit verschil in ramingen vandaan zou kunnen komen.

De federale minister van Begroting verklaarde dat zij vertrouwt op het werk van de ambtenaren en de gegevens die zij heeft gekregen. De gegevens van de deelstaten behoren natuurlijk ook tot de consolidatiekring. Vlaanderen is daarvan een onderdeel voor de entiteit België.

Minister, zijn de uitvoeringscijfers die werden overgemaakt voor die oefening van 2,6 procent hetzelfde als de uitvoeringscijfers die zouden zijn overgemaakt aan het INR? Of zit daar een verschil op? Welke uitvoeringscijfers zijn er overgemaakt?

Hebt u een idee of het verschil van 0,3 procent tussen de raming van de federale overheid en de Europese Commissie met betrekking tot de entiteit België deels

toe te schrijven is aan de Vlaamse uitvoeringscijfers? Heeft de Europese Commissie vraagtekens geplaatst bij de uitvoeringscijfers en het saldo dat door Vlaanderen is overgemaakt?

Dan kom ik bij mijn volgende vraag om uitleg over de communicatie omtrent het voorlopig begrotingsresultaat voor 2015 voor wat betreft de Vlaamse overheid.

Op maandag 15 februari werd er in de media bericht over het voorlopig uitvoeringsresultaat van het begrotingsjaar 2015. Het parlement kreeg de nota een dag later. De Vlaamse begroting 2015 zou afsluiten op een tekort van 407 miljoen euro, waarover de heer Somers zo enthousiast is, als ik het goed heb begrepen. Hiermee doet de regering het zogezegd 150 miljoen euro beter dan bij de begrotingscontrole vooropgesteld, waarbij men weliswaar rekening moet houden met een positieve bijstelling aan de inkomstenkant van afgerond 407 miljoen euro door de federale herraming van de opcentiemen. Dat is mooi te zien in de staafdiagrammen. Als we een simpele oefening maken, dan zitten we met een 257 miljoen euro slechter resultaat dan gepland in de begrotingscontrole.

Het blijft de vaststelling dat er voornamelijk twee oorzaken zijn voor het oplopend tekort. Blijkbaar zijn de belastingontvangsten overraamd, niet alleen een probleem van de federale begroting maar nu ook van de Vlaamse. Tweede vaststelling is dat de uitgaven voor de bevoegdheden die overkwamen met de zesde staatshervorming, lager liggen dan geraamd. We hebben meer geld binnengekregen dan we hebben uitgegeven voor een aantal posten, in tegenstelling tot wat dikwijls wordt beweerd.

Minister, hoe reageert u op de cijfers inzake de gewestelijke belastingen? Is er een wijziging nodig voor 2016? Het bedrag ligt 300 miljoen euro lager dan voorzien: 219 miljoen euro van de erfbelasting en 85 miljoen euro van de schenkbelasting. We hebben er al een paar keren over gediscussieerd dat deze cijfers waarschijnlijk overraamd waren. In het monitoringrapport staat daar een uitleg over, maar dat heeft volgens mij een impact op 2016. Ik verlaat me daarvoor echter op uw deskundige uitleg. Is het verschil inkomsten en uitgaven inzake de welzijnsbevoegdheden die overgekomen zijn met de zesde staatshervorming, structureel of eenmalig van aard? Is hier sprake van een positieve impact op de begroting 2016?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, zoals ik heb beloofd, worden monitoringrapporten overgemaakt aan het parlement zodra ze beschikbaar zijn. Dat gebeurde nu voor de derde of vierde keer. Het rapport is inderdaad overgemaakt aan het INR, ongeveer tegelijkertijd met de overmaak aan het parlement. Er zit misschien maximaal een paar uren verschil op, maar veel meer niet, als het al niet tegelijkertijd was.

Het monitoringrapport met betrekking tot de uitvoering tot en met september dat ik op 30 oktober indiende in het Vlaams Parlement en besprak op 10 november, ging nog uit van een tekort van 931 miljoen euro. In het rapport met betrekking tot de uitvoering tot en met oktober verbeterde het resultaat. We kwamen uit op een tekort van 667 miljoen euro. Met de voorlopige uitvoeringsgegevens zitten we momenteel op een geschat tekort van 407 miljoen euro. We zijn destijds in de commissie zeer gedetailleerd ingegaan op de vertraging bij de inkomsten bij de gewestbelastingen die in hoofdzaak te wijten is aan de overname van de bevoegdheid bij de vijfde staatshervorming en een andere manier van inkohiering. Dat is de reden waarom het uitvoeringscijfer stelselmatig verbetert.

Mijnheer Rzoska, u vraagt of dit definitief is. Het antwoord is neen. Eind maart hebben we de volgende stap. Omdat de federale overheid pas eind mei moet rapporteren aan het parlement, zullen we de gegevens wat betreft de federale

operatoren pas ter beschikking hebben in de loop van de maand mei. De uitvoeringscijfers voor het begrotingsjaar 2015 zullen pas eind mei definitief zijn. Het gaat dus om voorlopige uitvoeringscijfers. Omdat er nog twee stappen daarna moeten komen, kan er nog een fluctuering op zitten. Zowel voor de inkomsten als de uitgaven kan in sommige gevallen nog gedeeltelijk met ramingen worden gewerkt in plaats van met realisaties.

Globaal gezien is de monitoringnota van juli met een geraamd tekort van 1,1 miljard euro geëvolueerd naar 667,8 miljoen euro in december en momenteel verder gunstig geëvolueerd naar een tekort van 407 miljoen euro. Ik herhaal nogmaals dat de 1,1 miljard euro een gevolg was van het feit dat we in januari en februari bijna 0 euro inkomsten hadden vanuit de gewestbelastingen omdat we met een nieuw systeem zijn gestart. Deze cijfers tonen aan dat het niet eenvoudig is, zeker bij een grote overname van een nieuwe bevoegdheid, om de uitvoering in te schatten. Enerzijds speelt de volatiliteit van een Vlaamse begroting waar steeds meer openendregelingen inzitten, zoals de dienstencheques. Anderzijds is er ook het leereffect door de overgedragen bevoegdheden en budgetten in het kader van de zesde staatshervorming. We hebben daar nog geen historische reeksen over. Een prognose maken, is daardoor moeilijker. Daarnaast is er ook een belangrijk effect naar aanleiding van de uitvoering van de staatshervorming. De insourcing van de registratie- en erfbelasting ging van start op 1 januari 2015. De reeds meermaals besproken en gekende opstart-problemen die gepaard gaan met de overname, bemoeilijken de raming van de te verwachten inkomsten. Er worden inspanningen geleverd om hier naar de toekomst en meer specifiek richting de begrotingsaanpassing 2016, een goed beeld van de situatie te krijgen.

Ik ga dieper in op de belangrijkste verklarende elementen in de overgang van de begrotingsaanpassing richting de stand van zaken. Ten opzichte van vorige maand december is het verwachte resultaat 260,8 miljoen euro beter. Deze verbetering uit zich op verschillende vlakken. De gewestbelastingen, waaronder de verkoops- en schenkingsrechten, evolueerden positiever ten opzichte van vorige maand, maar ook de andere ontvangsten kenden een gunstig verloop en de niet-gerealiseerde onderbenutting was lager dan verwacht in vergelijking met vorige maand. De combinatie van deze factoren leidde tot het huidige resultaat van een tekort van 407 miljoen euro.

De opbrengsten uit de gewestbelastingen vallen ongeveer 300 miljoen euro lager uit dan begroot. De lagere realisatie qua gewestbelastingen situeert zich voornamelijk bij de successie- en schenkingsrechten. De methode om de registratie- en erfbelastingen te ramen werd in beginsel niet gewijzigd tijdens de verschillende monitoringrapporten. Wel werd de raming aangevuld met een betaalkalender om de overgang te maken van vastgestelde rechten naar kasontvangsten, en dit naar aanleiding van een overleg met het INR ter zake.

De overgang naar de kasontvangsten heeft zeker bij de successierechten een negatieve impact ten aanzien van de kohieraanrekening. Wat betreft de schenkingsrechten is er vooreerst een negatieve impact van het anticipatie-effect in de maanden net voor de hervorming van de schenkingen van onroerende goederen. We hebben ze in april aangekondigd en in juli uitgevoerd. In het parlement wil men niet altijd onterecht zo snel mogelijk een grondig debat over fiscale hervormingen. Elke keer echter als een fiscale hervorming wordt aangekondigd, anticiperen mensen daar al op in hun gedrag. Dat is een evenwicht dat we moeten vinden tussen een grondig debat in het parlement en ervoor zorgen dat we geen maanden van anticipatie-effect krijgen waardoor er een terugval is. Dit is duidelijk te zien in de maanden voor de hervorming van de schenkingsrechten. Daarnaast is het ook een gegeven dat de doorlooptijd om tot een akte te komen bij onroerende schenkingen meer tijd in beslag neemt dan bij roerende schenkingen.

Inzake de uitgaven zijn er wat betreft de uitgaven van de zesde staathervorming, de eerdere bevoegdheden en de ESR-correcties meevallers ten opzichte van de vorige monitoring. Dit komt veelal door het relatief laat beschikbaar zijn van de informatie ter zake. Ook hier zijn er nog heel wat verbetermogelijkheden in toekomstige begrotingsjaren.

Vooraleer dieper in te gaan op de cijfers herhaal ik even de INR-methodologie met betrekking tot de aanrekening van de gewestbelastingen. Het INR heeft tot op heden het concept van vastgestelde rechten niet overgenomen voor de aanrekening van de gewestbelastingen. Voor de opmaak van de overheidsrekeningen hanteert het INR voor de gewestbelastingen de methode van de kasontvangsten die worden verschoven in de tijd om het aanrekeningstijdstip meer in overeenstemming te brengen met het ogenblik waarop de belasting verschuldigd is.

Voor registratierechten en erfbelastingen is deze correctie in de tijd respectievelijk 2,5 maanden en 2 maanden. Dit heeft tot gevolg dat de momenteel gebruikte cijfers voor deze belastingen nog steeds voor een deel ramingen zijn. Ook voor onroerende voorheffing en de verkeersbelastingen wordt met een correctie van 2 maanden gewerkt en kunnen er nog kleine verschillen zijn in de definitieve uitvoering.

De uitvoeringscijfers van registratierechten voor verkoop en hypotheek hebben zich gerealiseerd volgens de verwachtingen zoals geraamd bij de begrotingsaanpassing. Ten opzichte van de prognose van vorige maand is dit een positieve bijstelling van 44,1 miljoen euro.

De schenkingsrechten kenden ten opzichte van de raming van december een stijging van 22,9 miljoen euro, maar blijven nog onder de verwachte ramingen van de begrotingsaanpassing. Dit is te wijten aan enerzijds het anticipatief effect van de hervorming van de schenkingsrechten waarbij in de eerste helft van het jaar de resultaten wat achterwege bleven en anderzijds de doorlooptijd dat een proces van schenking nodig heeft. Het aantal transacties in onroerende schenkingen in de tweede helft van 2015 dat verderop aan bod komt, toont aan dat een slapend potentieel aan schenkingen werd geactiveerd.

Verder zijn er de erfbelastingen die onder de verwachtingen bleven. Dit is voornamelijk te wijten aan het feit dat de effectieve inning ten opzichte van de akte meer dan twee maanden bedraagt waardoor er een eenmalig opstarteffect speelt, waarmee bij de raming bij de begrotingsaanpassing 2015 geen rekening werd gehouden. Verdere analyse met betrekking tot eventuele andere verklaringsgronden is nog nodig en maakt deel uit van de oefening waarmee we bezig zijn, ook voor de begrotingsaanpassing. Door de overname van de bevoegdheden is het soms nog niet duidelijk wat de eenmalige opstartvertraging is en wat het eventuele effect is in een verandering van de inkomsten. We zijn er nu volop mee bezig om dit veel meer uit elkaar te halen.

Ik wil in de commissie toch benadrukken dat én Wallonië én Brussel met grote ogen kijken naar de manier waarop wij de gigantische overname van de vijfde staatshervorming doen. Ze laten ons enkele jaren werken zodat zij dan de kinderziekten uit het systeem kunnen ontlopen, wat natuurlijk hun goed recht is. Het geeft wel weer hoe gigantisch die operatie was. Door die overname hebben we niet alleen met een nieuw proces gewerkt, maar is er ook een gebrek aan historische gegevens. Er is onzekerheid over het al dan niet wegwerken van de achterstand die begin dit jaar was opgelopen. Zeker in het begin was er een gebrek aan ervaring dat zich heeft vertaald van de operationele workflow naar het moment van de inning van de ontvangsten en de wijzigende assumpties over de aanrekening van de belastingen. Dat maakt het voor de administratie moeilijker om accurate ramingen te maken.

We hebben bijzonder goed samengewerkt met de federale overheid Financiën. In het begin kregen we documenten op pdf. Maanden aan een stuk moesten die

worden overgetypt. Het gaat gewoon over praktische opstartproblemen wanneer je van documenten van de federale overheid overgaat naar VLABEL. Er is heel constructief gewerkt. Ik geef eerlijk toe dat het ook wel vertragingen heeft opgeleverd. Ambtenaren hebben een paar maanden met twee schermen moeten werken om gegevens over te typen. Het is dan evident dat de operationele workflow vertraging kent. Ik verwacht dat de prognoses nu toch een stuk accurater kunnen worden.

De andere ontvangsten blijven binnen de verwachtingen. Er zijn de opbrengsten uit het klimaatakkoord en de uitgaven voor het Internal Carbon Leakage, conform het regeerakkoord.

Over de verkeersboeten zijn we het nog niet eens. Voor de verkeersboeten werd momenteel in een bedrag van 157 miljoen euro voorzien in de begroting. Tot op heden heeft de federale overheid nog geen ontvangsten uit verkeersboetes doorgestort. Het aanrekeningsmoment voor de boetes is het moment waarop de federale overheid de boete int. Dat de ontvangsten niet worden doorgestort, heeft geen effect op het begrotingsresultaat. Evenwel kon de federale overheid tot op heden ook niet meedelen op welk bedrag Vlaanderen in 2015 recht zou hebben. In afwachting van een concreet cijfer wordt het begrotingscijfer gehanteerd. Ik weet dat collega Weyts daar ook intensief mee bezig is.

Op het vlak van de benutting van de beschikbaar gestelde kredieten, kunnen we vaststellen dat de uitvoering globaal gezien in lijn ligt met de begroting. Onderliggend zijn er echter wel wat verschillen op te merken. Bij de kredieten van de zesde staatshervorming is er een zware overbenutting van de kredieten voor wat betreft dienstencheques zoals in vorige rapporteringen reeds aan bod is gekomen. De kredieten binnen Welzijn voor onder meer woonzorgcentra, geriatriediensten en gezinsbijslag kennen dan weer een onderbenutting. Globaal gezien, betreft het een verbetering van 46,8 miljoen euro ten opzichte van vorige maand. Hierbij is het van belang om te benadrukken dat het om externe kostendrijvers gaat. Sowieso is een herraming van de benodigde kredieten bij elke begrotingsronde en dus ook bij de begrotingsaanpassing 2016 aan de orde. Wat de impact hiervan zal zijn op de begroting 2016 is nog niet gekend omdat de technische bilaterales en besprekingen nog bezig zijn.

De investering in de gedreven instellingen zoals Waterwegen en Zeekanaal, Hermes en De Lijn kenden een overbenutting ten opzichte van de geplande kredieten. Het Vlaams Infrastructuurfonds, Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) en het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU) kenden een lagere uitvoering dan bij de begrotings-aanpassing verwacht. Ten opzichte van vorige maand geeft dit een verschil van 53,7 miljoen euro in onderbenutting.

Voor wat betreft de ESR-correcties, zijn er ten opzichte van vorige maand twee wijzigingen met een belangrijke impact. De hogescholen en universiteiten werden tot dan toe als ESR-neutraal ingeschat, maar worden nu negatief ingeschat. Anderzijds valt ook de impact op de uitvoering Scholen van Morgen op. Zoals u zegt, blijft het bedrag vaststaan. We merken op het einde van elk jaar wel dat er een andere dynamiek is in de uitvoeringskalender dan we dachten, maar het volledige bedrag blijft een engagement van de Vlaamse overheid. Wat er in een bepaald jaar minder is, kan in de komende jaren worden uitgespreid, maar het bedrag blijft wel hetzelfde. Ik benadruk dat. Er laat zich een verbetering van 80 miljoen euro optekenen. Dit is te danken aan onder meer minder dan verwachte bouwuitgaven en een andere aanrekeningswijze van het INR.

Sowieso zullen stappen worden ondernomen om de ramingen van de bouwactiviteit te verscherpen en op regelmatiger tijdstippen door te voeren. Die 80 miljoen

euro is natuurlijk een groot verschil in de kering als je kijkt naar het finale bedrag.

Zoals aangegeven toont het overzicht van het vorderingensaldo de positieve trend waarbij het tekort verder verkleint. Ik hoop dat deze positieve trend zich ook in de definitieve uitvoeringscijfers zal doorzetten. Nogmaals, er zal nog een variatie zijn die positief of negatief kan zijn.

Eind maart zal een definitieve uitvoeringsrekening worden voorgelegd aan het Rekenhof. Definitieve resultaten van de federale operatoren zijn maar in de maand mei of juni gekend. Pas dan kan er een definitieve afronding gebeuren. Daarom hebben we recent nog gevraagd om de begrotingskalenders meer op elkaar af te stemmen. Vroeger waren de resultaten er eind maart, door de zesde staatshervorming verschuift dit nu naar eind mei.

Mijnheer Bertels, de federale overheid werkt met een eigen raming. Ze maken een raming voor alle entiteiten, maar ze geven ons niet de onderliggende cijfers op basis waarvan ze de raming voor Vlaanderen maken. Voor een deel zal dat gebeuren op basis van onze monitoringcijfers en informatie die wordt gegeven, maar ze maken er ook nog eens een eigen raming van op basis van de parameters die zij hebben.

Aan de federale overheid werd in januari het monitoringrapport van december overgemaakt met een tekort van 668 miljoen euro of 0,16 procent van het bbp. De federale overheid heeft zich op dit rapport gebaseerd om een inschatting te maken voor het begrotingsresultaat van Vlaanderen. Als wij daar nu onder zitten, is dat een goede zaak voor het globale tekort.

We beschikken niet over de informatie om na te gaan hoe de Europese Commissie het tekort van 2,9 procent berekend heeft. De Europese Commissie werkt op een macrobenadering. De inschatting van de 2,6 procent was een raming van oktober. Eind januari heeft de federale overheid dit tekort reeds bijgesteld naar 2,7 procent. Ook dit cijfer is een voorlopig gegeven en is nog niet het door het INR opgeleverde tekort op basis van de uitvoeringsgegevens half februari.

Het lijkt me onwaarschijnlijk dat het verschil zou toe te schrijven zijn aan Vlaanderen, eerder integendeel. Op basis van de voorlopige uitvoeringsgegevens scoort Vlaanderen 0,06 procent bbp beter dan het monitoringrapport van december.

Wat betreft uw vraag met betrekking tot het verschil inkomsten versus uitgaven inzake de welzijnsbevoegdheden die zijn overgekomen met de zesde staatshervorming, kan ik enkel stellen dat middelen en uitgaven niet aan elkaar gekoppeld zijn. Dat druist in tegen het algemeenheidsbeginsel van de begroting. De algemeenheid van de ontvangsten vereist immers dat het geheel van de ontvangsten van de overheid één massa vormt die, ongeacht oorsprong of aard ervan, moet dienen tot dekking van het totaal van de uitgaven. In de Bijzondere Financieringswet werd de sanering van de globale overheidsfinanciën a rato van 750 miljoen euro in 2015 geïmputeerd op slechts enkele dotaties. Dit bedrag werd bijna volledig gesaneerd op de begroting Werk. De link van inkomsten en uitgaven met elkaar houden, zou tot gevolg hebben dat er aanzienlijk minder beleid in werk zou kunnen worden uitgevoerd.

Voorzitter, ik denk dat ik alle vragen heb beantwoord.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik haal er twee dingen uit, gewoon om ze duidelijk te hebben.

De balkjes aan het begin van het monitoringrapport zijn handig. Bij de begrotingsaanpassing was er nog een tekort van 560 miljoen euro. Er was gerekend op een pak minder inkomsten uit de opcentiemen, maar die zijn met 406 miljoen euro meegevallen. Ik ga er dus van uit dat je de facto naar een tekort van 153 miljoen euro zou moeten kunnen gaan. Het probleem zit dan vooral bij de gewestbelastingen die op dit moment niet worden gerealiseerd.

Minister, ik wil van u een duidelijk antwoord hebben. U geeft, net zoals de vorige keer en net zoals VLABEL, een vrij omstandige uitleg dat u de volumes en de raming die u hebt gehanteerd, ook in de begrotingsaanpassing 2015, nog gaat realiseren voor het uitvoeringsresultaat 2015. Ik weet dat het INR zegt dat je mag aanrekenen tot 15 maart. Gaat u het volume dat in de begrotingsaanpassing staat voor de erfbelasting en de schenkingsrechten, halen? Want als u die raming niet gaat halen, dan heeft dat niet alleen een impact op de uitvoeringscijfers 2015, maar ook op de begrotingsopmaak 2016. De begrotingsaanpassing 2016 zal dan geen evidente oefening worden omdat met die ramingen in die specifieke belastingen ook rekening is gehouden in de begrotingsopmaak 2016.

Minister, gaat u er nog altijd van uit dat u die volumes voor erfbelasting en schenkingsbelasting zult halen?

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Minister, ik ga een repliek geven voor mijn twee vragen tegelijk.

Ik denk niet dat we de werkzaamheden en daadkracht van VLABEL ter discussie stellen. Er wordt daar fantastisch werk geleverd.

Minister, ik zou toch in een interministerieel comité of een interfederale werkgroep eens overleggen met uw federale collega over het verschil van 0,3 procent raming tussen de 2,6 en 2,9 of 2,7 procent. Als ik de onderliggende boodschap van de Europese Commissie goed begrijp, ligt het verschil voornamelijk bij de inkomsten. Vlaanderen krijgt daarvan ook een weerslag. Als de inkomsten daar overschat zijn, is er een afgeleid effect voor Vlaanderen. Ik zou toch eens de onderliggende hypotheses opvragen. De FOD Begroting heeft onderliggende hypotheses over hoe ze aan de 2,6 of 2,7 komen. U kunt die gewoon opvragen, want ze bestaan.

Met betrekking tot de gevolgen van dit uitvoeringsresultaat en de toelichting voor de begroting 2016, denk ik dat er twee problemen zijn. U moet die effectief onderzoeken, want het zal de begrotingscontrole niet vereenvoudigen. Ik zou niet graag hebben dat u die overraamde inkomsten gewoon doorschuift naar bijkomende lasten voor de burgers. U hebt in de begroting een aantal niet-recurrente ontvangsten ingeschreven, onder meer voor de erfbelastingen en voor de registratiebelastingen: 56,8 miljoen euro en 81,9 miljoen euro. Afgerond is dat 140 miljoen euro aan niet-recurrente ontvangsten naar aanleiding van de verwerking van aangiften van 2015 die volgens de huidige classificatie van het INR waarschijnlijk in 2015 gaan vallen, op basis van de nieuwe afspraken die u met het INR hebt gemaakt. Er is daar dus potentieel al ongetwijfeld een probleem van 140 miljoen euro.

Een tweede belangrijker probleem – en ik sluit me aan bij de heer Rzoska – is dat de basis waarschijnlijk overraamd is. Ook de SERV vraagt zich af of die raming wel voorzichtig genoeg is.

Op die basis van 2015, die waarschijnlijk al te hoog is, rekent u nog met een stijging van 10 procent voor 2016. Voor de registratierechten rekent u nog met een stijging van 7 procent. Het zijn stijgingspercentages die zeker niet gebaseerd zijn op historische statistische reeksen waar u naar verwees.

Minister, u hebt voor 2016 te hoge groeicijfers ingeschreven op een te hoge basis. Ik neem aan dat u daar op zijn minst een antwoord op kunt geven. De basis en de groeicijfers zijn waarschijnlijk door de realiteit al achterhaald.

Ik heb nog een opmerking met betrekking tot Welzijn. U zei dat de universaliteit van de begroting en de middelen niet gekoppeld is aan de uitgaven bij de staatshervorming. Dat begrijp ik. Heel dikwijls wordt in deze discussie gezegd dat de grote besparingen die de zesde staatshervorming heeft opgelegd, duidelijk niet het geval zijn voor Welzijn. En zelfs als we Welzijn en Werk samen nemen, is dat ook niet het geval. Voor die bevoegdheden zijn er meer middelen dan er momenteel wordt uitgegeven.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister, heel erg bedankt voor de heel uitvoerige en nuttige uitleg. Ik wil echt niet muggenziften, maar u zei: "Dit wordt op hetzelfde moment doorgestuurd naar het INR." Ik moet opmerken dat er al een artikel over stond op de website van De Tijd voor het werd ingediend in het parlement. Het was daar dus al bekend voor wij het kregen. Ik ben naast nationalist ook relativist. Dat valt dus allemaal wel mee. Maar ooit hebben we hier een heel hevige discussie gevoerd in de plenaire vergadering over twee minuten verschil tussen een mail van een federale minister daarover. In het licht daarvan wou ik deze opmerking maken, maar eigenlijk is het allemaal niet zo belangrijk.

Als ik voor mijn fractie het grotere plaatje bekijk, dan is dit natuurlijk maar één stap. Ik ben het met de reactie van de oppositie niet helemaal eens, maar ik wil ook daarvan de relativiteit inzien. Het is maar één stap. Het blijft natuurlijk cruciaal dat we naar een evenwicht in 2018 gaan. Dat is, zeker voor mijn fractie, de uiteindelijke doelstelling. We moeten daaraan blijven vasthouden.

Minister, als ik dan deze monitoring bekijk, dan leren de grote lijnen me dat de besparingen wel degelijk werken. Dat is een heel pak van mijn hart. Wij vangen daar veel wind voor. Ik meen dat het moedig is van de meerderheid. De oppositie zal dat natuurlijk niet zeggen. Het is moedig van u en van de meerderheid om de maatregelen te nemen. En ze brengen op.

Aan de andere kant moeten we natuurlijk in de gaten houden hoe het komt dat we altijd het tekort hebben. Dat is de inkomstenzijde. Ook daar moeten we natuurlijk voldoende aandacht voor hebben. We moeten die in de gaten houden en de nodige maatregelen nemen. Het zijn maar cijfers, maar ze zijn heel belangrijk om ons traject in de toekomst op te kunnen blijven baseren. Ik veronderstel dat de heer Lantmeeters hier nog iets meer over zal vertellen.

Mijnheer Bertels, ik was niet aanwezig bij de vraag over Welzijn, de 130 miljoen euro. Maak daar niet de fout dat er zogezegd een pot over is en we volgend jaar dus meer kunnen uitgeven. Het is gevaarlijk en onverstandig om op die manier te denken. We moeten eerst goed analyseren hoe het komt. En ik neem aan dat uw vraag daarover gaat. Ik vraag u dus om daar voorzichtig mee te zijn. Voor alle duidelijkheid: ik heb dit niet inhoudelijk bekeken. *(Opmerkingen van Jan Bertels)*

Ik wil ook nog het punt van de Scholen van Morgen benadrukken. Het is goed dat de minister duidelijk onderstreept heeft dat er geen school minder gebouwd wordt. Dat wil ik benadrukken. Mijn familie zit al generaties in de bouw. Ik weet het niet anders kan dan dat er uitstel is, en dat is blijkbaar ook hier het geval. De uiteindelijke doelstelling blijft overeind: er wordt geen school minder gebouwd.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, voor alle duidelijkheid: we zijn er nog altijd voorstander van dat Vlaanderen zelf is overgegaan tot de eigen inning van de gewestbelastingen. Laat daar geen misverstand over bestaan. Ik heb dat ook altijd zo gezegd.

Laat er ook geen misverstand over bestaan: we hebben alle respect voor de moeilijkheden die VLABEL heeft gehad naar aanleiding van die inning. Ook voor het feit dat er vertraging op zat, hebben we alle begrip, tenminste als eraan gewerkt wordt.

Minister, ik begrijp eigenlijk uw opmerking niet wanneer u zegt dat de lagere inning van de successierechten en de erfbelasting te maken heeft met de overstap naar de kasontvangstenregeling. Wij zijn er altijd van uitgegaan dat wanneer u werkt op basis van de uitgaande facturen, die binnen de twee maanden betaald moeten worden, en dat als we voor het jaar 2015 rekening houden met de inkomsten tot en met 15 maart 2016, er geen verschil mag zijn. Ik begrijp uw redenering dus niet. U zegt dat we een verlaagde inkomst hebben in de successiebelasting en erfbelasting omdat we zijn overgeschakeld naar het andere systeem.

Tenzij het volgende het geval is, en dit is een opmerking die ik al heb gemaakt tijdens de vorige bespreking, toen David Van Herreweghe hier was. Toen hebt u gezegd dat we de voorgestelde cijfers niet zouden halen. Er is toen ook gezegd dat nog geen werk werd gemaakt van de controle van de herinneringen. Op de vraag waarom er nog geen werk van werd gemaakt, is er geen antwoord gekomen.

Ik ben het met u eens dat wat Vlaanderen betreft de cijfers pas definitief worden op 15 maart 2016, er is dus nog even tijd. Is er ondertussen werk gemaakt van de herinneringsprocedure en van de controle? Daar zit het verschil wel. Als VLABEL zich enkel bezighoudt met het uitschrijven van facturen en niet nakijkt of de facturen van erfbelasting betaald worden, dan hebben we inderdaad een verschil.

Ik begrijp niet dat u zegt dat we minder zullen innen doordat we werken op kasbasis, tenzij de oorzaak ligt in het achterstallig werk – met alle respect – of in werk dat niet wordt uitgevoerd. Wordt daar op dit ogenblik werk van gemaakt? Hebt u zicht op wat op dit ogenblik achterstallig is? Hebt u daar cijfers over? Kent u de bedragen die niet betaald zijn? Weten we welke cijfers nog moeten binnenkomen? Mag ik al weten of er herinneringen verstuurd zijn, hoeveel er verstuurd zijn en of daar ook nog achterstand op zit?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik heb daarjuist een kleine fout gemaakt. We streven natuurlijk naar een evenwicht in 2017. Federaal is het in 2018. *(Rumoer. Gelach)*

Ik zag dat hier al werd getweet en zo, maar het was een vergissing, mijn excuses.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, als wordt gevraagd of we de achterstand van 2015 helemaal zullen kunnen inhalen, dan herhaal ik wat ik al altijd heb gezegd in commissie, namelijk dat dat niet zal lukken op één jaar tijd.

U herinnert zich de tabel. We zijn gestart bij nul inkomsten in januari en vier dossiers in februari om uiteindelijk op kruissnelheid te zitten tegen juni. Het doorbreken van die keten door de overname door VLABEL maakt dat er een vertraging is. Het is een eenmalige vertraging. Het vergt tijd om die eenmalige vertraging helemaal weg te werken. We zijn dus begonnen met nul dossiers, maar op kruissnelheid zijn het er al 20.000.

We zullen dit niet helemaal inlopen voor 2015. Je hebt nu door INR 2,5 maanden/2 maanden, maar sommige betaaltermijnen en inningstermijnen zijn langer dan die 2,5 maanden. De 2,5 maanden compenseren dus het verschil niet dat we in het begin hebben opgelopen. *(Opmerkingen van Björn Rzoska)*

Inderdaad, het is eenmalig, het is niet structureel. Wat we niet hebben weggewerkt in 2015, zullen we hopelijk in 2016 volledig kunnen wegwerken. En dan kunnen we er inderdaad ook zicht op krijgen of er effectief een vertraging is in de groei van de erfbelastingen, en of we onze groeipercentages structureel moeten aanpassen.

Het nieuwe systeem heeft ertoe geleid dat het soms moeilijk is om eruit te filteren wat het gevolg is van het nieuwe systeem en wat misschien een andere trend is. We hopen tegen de begrotingsaanpassing meer duidelijkheid te hebben.

Mijnheer Lantmeeters, u vraagt of er al veel controles zijn. Op dit ogenblik zijn er nog veel te weinig. Dat komt natuurlijk doordat we in het begin de prioriteit gelegd hebben op de nieuwe aangiften en op het zo snel mogelijk wegwerken van de gevolgen van het doorbreken van de keten. We wilden geen extra achterstand oplopen. Dat betekent dat de controles de komende maanden meer op gang moeten komen. Vandaag zijn ze eigenlijk te beperkt. Ik herhaal dat dit komt doordat we het personeel met prioriteit hebben ingezet op de nieuwe aangiften. Dat was een heel bewuste keuze. Het was immers nodig om eerst het systeem weer draaiende te krijgen.

Er zijn geen cijfers over wat achterstallig is. We zijn heel intensief bezig met het oog op de begrotingsaanpassing.

Mijnheer Bertels, u vraagt of we zullen moeten herberekenen. Ja, dat moet. De begroting is opgemaakt op basis van de kohierredenering. In oktober is het INR overgegaan op de transactionele kas. Uiteraard moeten we herberekeningen maken op basis van het nieuwe begrotingssysteem van het INR.

In verband met de begrotingsaanpassing ziet u in de tabel op een bepaald moment, en dat is niet abnormaal, dat bijvoorbeeld bij Werk door de zesde staatshervorming een negatief punt staat. We hebben gewerkt met een raming vanuit de federale overheid om een inschatting te maken van de groei van het aantal dienstencheques. Het is duidelijk dat we die groei te laag geraamd hebben. Ook die ramingen zullen we moeten aanpassen op basis van de nieuwe informatie, op basis van de gegevens die we hebben.

Dat is natuurlijk de bedoeling van werken met ramingen. Als op een bepaald moment in de uitvoeringscijfers blijkt dat er verschil op zit, moet er een aanpassing komen. Bij Werk gaat het om 70 miljoen euro. Dat is ook de reden waarom we voor Scholen van Morgen veel meer de bouwkalenders zullen opvolgen, want dat betekent een verschil in positieve zin van 80 miljoen euro. De bedoeling is natuurlijk om de verschillen zo veel mogelijk uit de ramingen te halen. Ik moet hierbij wel opmerken dat we door de openendregelingen kunnen ramen wat de uitgaven zullen zijn voor dienstencheques, maar finaal bepaalt het consumentengedrag waar we uiteindelijk op uitkomen. Als we het parcours van de voorbije jaren bekijken, sinds de invoering van de dienstencheques, heeft ook de federale overheid een bochtig ramingenparcours afgelegd.

We zullen dus opnieuw moeten ramen, maar dat is natuurlijk juist de bedoeling van een begrotingsaanpassing: we leren uit de definitieve begrotingscijfers en we passen de definitie en methodes daarbij aan.

Mijnheer Diependaele, ik wil nog even politiek reageren op wat u zei. We zitten op een pad in de richting van een evenwicht, maar we zijn er nog niet. We zijn op de goede weg. *(Opmerkingen van Matthias Diependaele)*

We zullen volharden. Ik ben het helemaal eens met die politieke analyse. Zijn we op de weg? Ja. Zijn we op de goede weg? Ja. Zijn we er? Neen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, u hebt uitgebreid geantwoord op alle vragen die we hebben gesteld.

Ik blijf echter met een bepaalde reserve zitten. We hebben al veel discussies gevoerd over de verlaging van die schenkingsbelasting. Ik heb een overzicht gemaakt. Als ik alle schriftelijke vragen en de vragen om uitleg in de commissie, niet enkel van collega's uit de oppositie, maar ook van collega's uit de meerderheid, naast elkaar leg, hebben we het er in de commissie gemakkelijk al tien keer over gehad. Ik weet niet goed of u de geraamde volumes zult halen.

Ik denk dat u in de begrotingsaanpassing 2016 een probleem zult hebben met die overraming in de basis en ook in de begrotingsopmaak 2016. Dat zal niet van de poes zijn.

Mijnheer Diependaele, het was een slip of the tongue, ik ben er op het vlak van het tekort helemaal niet van overtuigd dat de Vlaamse Regering het begrotingsevenwicht in 2017 zal halen. Ik denk dat de begroting op dat punt nog een heel pak tekorten toont die de Vlaamse Regering nog zuur zullen opbreken. En oké, die openendfinanciering van de dienstencheques zit daar dan misschien in, maar dat is volgens mij nog het minste. Ik denk dat er nog een aantal overramingen zitten in de inkomsten. Uw federale collega wordt ook vooral aangepakt voor het overramen van een aantal van de inkomsten die hij als minister van Financiën moet halen. Ik ga ervan uit dat de collega's op het Vlaamse niveau u wat betreft die overramingen op uw verantwoordelijkheid zullen wijzen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Minister, de politieke boodschap is effectief dat u een probleem hebt met uw inkomsten. Dat is ook gezegd door de collega's van de meerderheid. U geeft dat zelf toe, onder meer naar aanleiding van de wijziging van het INR. U hebt een inkohieringskasprobleem van 140 miljoen euro. U hebt een probleem van uw basis en van die groeipercentages.

U zegt dat u dat intensief zult bekijken bij de begrotingscontroles en dat u de ramingen zult "bijstellen". Ik denk dat u dat woord hebt gebruikt. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Ik gebruik het woord nu zelf. Ik neem u de woorden uit de mond.

Dat is ook logisch. Maar u moet de ramingen dan wel op een realistische manier doen en er, zoals het een goede 'huismoeder' betaamt, voor zorgen dat uw inkomsten voorzichtig worden geraamd zodat we ons geen blaasjes wijsmaken met onrealistische inkomstenramingen naar aanleiding van hervormingen. Doe dat niet. Trap niet in dezelfde val als de federale minister van Financiën die iets gelijkaardigs doet. Dat heeft geen zin voor de entiteit België en nog veel minder voor Vlaanderen.

Wat het pad naar evenwicht betreft, is onze politieke boodschap en vraag: maak een correcte begroting op, volhard niet in de boosheid, overraam uw inkomsten niet en leg zeker niet nodeloos nog meer besparingen op die het consumentenvertrouwen in Vlaanderen nodeloos schaden. Dat kan namelijk een effect hebben op de economische groei, die niet is wat ze zou moeten zijn, waardoor we ondertussen aan het staartje van het Europese peloton hangen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de geplande wijziging in het erfrecht en de gevolgen op successie
– 1233 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Wij hadden al gepland om hierover een vraag om uitleg te stellen, maar het waren de uitspraken van de heer Somers vorige week die ertoe hebben geleid dat we de vraag om uitleg woensdag hebben ingediend. *(Opmerkingen van Bart Somers. Gelach)*

We hebben daarnet van de minister gehoord dat de mensen hun gedrag afstemmen op belastingen. Mijnheer Somers, u kunt nu uitleggen hoe mensen even wachten met doodgaan, aangezien dat een mogelijkheid blijkt te zijn. *(Opmerkingen van Bart Somers)*

Ik heb het niet over politiek doodgaan! Dat is nog iets anders. *(Gelach. Opmerkingen van Bart Somers)*

Het onderwerp moet zeker worden aangesneden. Het staat ook in het Vlaamse regeerakkoord. De uitvoering daarvan is van tweede orde. We wachten eerst op datgene waar minister Geens op federaal vlak mee bezig is. Als ik mij niet vergis, hebt u die trein in 2013 in gang gezet, als toenmalig minister. Het gaat over de hervorming van het federale erfrecht.

Wat zijn de grote lijnen? Het is natuurlijk niet de bedoeling om hier het debat te voeren over de precieze inhoud van die hervorming. Het zou er min of meer op neerkomen dat er in zekere mate een grotere keuzevrijheid zou zijn voor de erflater, zodat die meer zelf kan kiezen. Dat lijkt mij ook logisch. Het vergroten van het zelfbeschikkingsrecht is altijd een goede zaak.

Het gaat natuurlijk ook over de nieuwe samenstelling van onze samenleving in zijn geheel, over nieuw samengestelde gezinnen. Ik maak het thuis zelf mee.

Een van de voorbeelden die aangeven dat er nood aan is, is dat er de laatste vier jaar 29 procent meer testamenten worden gemaakt. De Koning Boudewijnstichting heeft ondertussen een soort enquête afgenomen. Ook zij komen tot die bevinding. De Vlaming vindt het gereserveerde gedeelte echter ook nog altijd belangrijk. Dat zomaar afschaffen en alles 100 procent vrijlaten, is ook niet wat de Vlaming vraagt. Men zal er op federaal niveau ergens tussenin moeten landen en die dingen samengooien.

Heel die hervorming van het erfrecht heeft ook effect op de erfbelasting. Dat is het punt waarover mijn vraag om uitleg gaat.

In het regeerakkoord staat dat we dat zullen aanpassen en moderniseren. Minister, ik wilde u vragen in welke mate u dat al voorbereidt.

Minister, is er al overleg geweest met de minister van Justitie? Het is zeer terecht dat ook op andere vlakken heel uitdrukkelijk aan ons is gevraagd om dat te doen. Dat klopt ook.

In 2013 heeft iemand – ik denk mevrouw Schryvers, maar ik kan mij daarin vergissen – aan toenmalig minister van Begroting Muyters gevraagd om contact te zoeken met u. *(Opmerkingen)*

Of was het mevrouw Smaers? Het maakt niet uit.

Minister, is dat overleg er al geweest? Hebt u enig zicht op de plannen die op tafel liggen?

Minister, op de volgende vraag kunt u natuurlijk alleen maar antwoorden in de mate van het mogelijke, aangezien we nog niet weten waar we precies zullen eindigen. Zijn er al studies of simulaties van in welke richting het federale niveau zou evolueren en welk effect dat zou hebben op de erfbelasting? Er zijn bepaalde opportuniteiten die samengaan met die hervorming.

De eerste opportuniteit die we echt te baat moeten nemen, is om te bekijken wat we kunnen doen aan die heel grote bedragen van 65 tot 70 procent. In bepaalde ordes zijn die echt heel groot. We moeten ons daar vragen bij stellen.

De tweede opportuniteit zijn de schijven die niet meer zijn aangepast sinds de jaren 90 of toch kort nadien, onder mevrouw Demeester. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Was het 1997? We moeten daar in ieder geval eens over nadenken.

Het derde punt is moeilijk, omdat we ons daarmee op glad ijs begeven. Maar goed, we kunnen er maar eens over nadenken. Ik verwacht hier geen definitieve toezegging, maar ik vraag u wel om dat verder te onderzoeken.

Als je meerkeuzerecht toelaat in de erfenis zelf, betekent dat dat er meer kan worden gekozen buiten de rechte lijn. In principe geeft dat een hogere opbrengst, door de tarieven die er nu gelden. In die zin denken we dat er mogelijk een opportuniteit is om mogelijk een belastingverlaging door te voeren van andere tarieven. Je zou dan kunnen zeggen dat we bepaalde tarieven hoog zullen houden of het belastinginkomen van die andere zullen verhogen. Ja, dat is zo, maar het is wel perfect vermijdbaar. Het is een vermijdbare belasting. De mensen zelf kiezen ervoor om een deel van de erfenis te laten vererven aan iemand anders. Dan kiezen ze er zelf voor om een hoger tarief te laten toepassen. Dan kiezen ze dus zelf voor dat hoger tarief.

Hoe meer vrije keuze er is en hoe meer er buiten de rechte lijn wordt gekozen, hoe hoger in principe de opbrengst is. We gaan uiteraard niet voor een belastingstijging. Dat zal niet de start zijn van die belastingmodernisering. Maar het geeft wel de opportuniteit om andere tarieven te verlagen.

Ik maak daarbij onmiddellijk de bedenking dat je ervoor moet opletten dat je de andere tarieven – dus buiten de rechte lijn – kunstmatig zo hoog houdt dat je je eigen hervorming voor meer keuzevrijheid zelf afbreekt. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Ik heb heel duidelijk gezegd dat er moet worden nagedacht over die heel excessieve tarieven. Maar het lijkt mij wel logisch om daarin een bepaalde variatie te houden.

Minister, kan dat worden onderzocht? Kunt u ook een zekere timing meegeven? Kunt u iets zeggen over de timing op het federale niveau en in welke mate het Vlaamse niveau daarop volgt?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: In de beleidsverklaring Justitie van 17 november 2014 heeft de federale minister van Justitie, Koen Geens, een hervorming van het erfrecht aangekondigd.

Ik citeer: "In het huwelijksvermogensrecht en het erfrecht is de belangrijkste uitdaging een nieuw evenwicht te vinden tussen de familiale solidariteit en de

beschikkingsvrijheid van het individu. De hervorming zal gaan in de richting van meer keuzevrijheid om te bepalen aan wie een erfenis toekomt. Concreet zal de mogelijkheid tot de verhoging van het beschikbare deel van de nalatenschap worden onderzocht. Deze hervorming moet toelaten dat een regeling op maat van elke bijzondere gezinssituatie kan worden getroffen zonder dat daartoe een verplichting bestaat."

Vanuit mijn verleden als minister van Justitie ligt die problematiek op dat beleidsniveau mij bijzonder na aan het hart. Ik heb toen drie voorontwerpen van wet uitgewerkt om het erfrecht te moderniseren.

In het eerste voorontwerp zat de vrijwillige erfenissprong, de hervorming van de regeling omtrent de onwaardigheid om te erven en de rechtzetting van enkele ongewilde effecten van het erfrecht, bijvoorbeeld bij gezinsdrama's. Dat voorontwerp is goedgekeurd.

Het ging toen om een bijzondere korte legislatuur. Als je toen ergens over wilde stemmen, moest dat gebeuren door Kamer en Senaat. De twee andere voorontwerpen van wet zijn door die korte legislatuur niet meer in wet omgezet. Ze waren wel volledig uitgeschreven. Er is daarvoor bovendien een maatschappelijk debat nodig. Je kunt die wet niet zomaar uitschrijven om er daarna over te stemmen.

Het tweede voorontwerp dat we toen hadden uitgeschreven, voorziet in een hervorming van het huwelijksvermogensrecht en regelt de gevolgen voor het huwelijksvermogen ingeval van het einde van het huwelijk door echtscheiding of overlijden.

Het derde voorontwerp voorziet in een hervorming van het erfrecht voor de erfgenamen andere dan de langstlevende partner. Het voorbehouden deel, de zogenaamde reserve, wordt hervormd – of beter werd, het zat toen in dat ontwerp. Het erfrecht in natura werd omgezet naar een erfrecht in waarde, de regels van de wettelijke devolutie werden bijgesteld onder meer in functie van nieuwe samenlevingsvormen zoals met stief- en zorgkinderen, en we maakten daarbij erfovereenkomsten mogelijk.

Ik blijf nog altijd een groot voorstander van meer keuzevrijheid, ook al zegt u terecht dat mensen de reserve niet helemaal willen afschaffen. Je moet daarin een evenwicht zoeken.

Naar aanleiding van die passage in de beleidsverklaring heb ik mijn federale collega van Justitie gevraagd om te worden geïnformeerd en betrokken. De tarieven hebben nadien natuurlijk een effect. Minister Muyters heeft met mij contact opgenomen op het moment dat de eerste plannen van de hervorming van het erfrecht klaar waren. Je moet ervoor zorgen dat je een bepaalde tred houdt. Het is evident dat je naar de successierechten kijkt op het moment dat er een nieuwe wet is op het erfrecht.

Ik vind het te voorbarig om mij vandaag uit te spreken over welke richting dat zal uitgaan. U hebt zelf een aantal pistes gegeven. Ik moet nog wat meer denken rekenwerk verrichten om te bekijken waar we zullen uitkomen. Ik zal bovendien wat meer leidraad moeten hebben van waar het federale niveau nu echt van uitgaat. Als je ergens op het hele beleidsniveau een filosofie hebt, moet je die op een bepaald moment doortrekken in je tarievenstructuur.

In mijn beleidsbrief heb ik ook aangegeven dat ik bij de hervorming van de erfbelasting rekening zal houden met de hervorming van het erfrecht.

Beide hervormingen kunnen elkaar aanvullen en versterken. We moeten daarnaar op zoek gaan. Het kan niet de bedoeling zijn dat de initiatieven van het ene

beleidsniveau die van het andere zouden uithollen. We hebben dat ook niet gedaan op het moment dat de federale overheid een beslissing heeft genomen over de taxshift.

Los van de federale hervormingen kunnen we zelf nadenken over wat voor ons ideaal zou zijn. Onze hervorming van de schenkingsrechten van vorig jaar is daar een voorbeeld van. Brussel heeft recent een aantal aanpassingen gedaan met een verlaging van de schenkingsrechten en een hervorming van de erfenisrechten. Ze hebben daarmee een aantal aanpassingen gedaan die we in Vlaanderen al veel langer hebben gedaan. Ik denk bijvoorbeeld aan de gelijkschakeling voor wat het toepasselijke tarief van de erfbelasting betreft van de stiefkinderen en de zorgkinderen met biologische kinderen. Ook al hebben deze kinderen tot nog toe geen wettelijk erfrecht, toch worden testamentaire verkrijgingen in hun voordeel belast aan hetzelfde tarief als de wettelijke erfdelen van de biologische kinderen. We hebben dus al een aantal zaken gedaan op het vlak van nieuw samengestelde gezinnen en geanticipeerd op bepaalde problemen. Dat is de verdienste van mijn voorgangers. Brussel heeft recent aanpassingen gedaan. Wat betreft Wallonië, moet ik nakijken of ze al zo ver zijn gegaan.

Kortom, het staat in de beleidsbrief en het regeerakkoord. We hebben voor nieuw samengestelde gezinnen al wat maatschappelijk aanvaardbare tarieven gerealiseerd. We hebben daar in het verleden al de juiste keuzes gemaakt. Ik zal daaraan werken, maar ik heb geen timing gekregen van het federale niveau. De gesprekken moeten daar nog worden opgestart. Er is dus nog een einddatum in het vooruitzicht. Ik heb gevraagd om goed geïnformeerd te worden zodat als wij modellen beginnen uit te werken, we rekening kunnen houden met hun tarieven.

U merkt samen met mij op dat we in de zijlijn met bijzonder hoge tarieven zitten. In de praktijk worden daar steeds meer andere oplossingen voor gezocht en gevonden. We hebben dat ook gemerkt met de schenkingen. Er werd niet of amper geschonken in de zijlijn met een tarief dat opliep tussen 65 en 80 procent in de hoogste schijf. Dat is er ook bij de erfenisrechten. We merken dat mensen hun gedrag daaraan aanpassen. Alleen al om die reden vind ik dat we dit onder loep moeten nemen.

Ik begeef me vandaag niet op het gladde ijs door te zeggen in welke richting ik het zie. Ik sta nog niet ver genoeg in het denkproces en het voorbereidend werk. Ik heb ook te weinig indicaties over waar het federale niveau naartoe werkt. Ik weet wel dat op het federale niveau zal worden opgenomen dat het veel meer op voorhand zal kunnen worden geregeld om op die manier familieruzies te vermijden. Er zal ook meer vrijheid inzitten.

Ik wil dit doen, maar het grote plan nu ontrollen, kan ik nog niet. Het gaat ook over grote massa's, over grote ontvangsten. De oppositie heeft het vaak over ramingen. Bij nieuwe maatregelen zijn er altijd ramingen. Ik moet geen minister van een ander beleidsniveau verdedigen, maar een raming is nu eenmaal een raming.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik heb uit een schriftelijke vraag de heffingsgrondslagen gehaald. Dat zijn voor alle duidelijkheid niet de inkomsten. De heffingsgrondslag in 2011 bedroeg 9,5 miljard euro. Dat is het bedrag waarop de belasting wordt gegeven en niet de belasting zelf. Dat gaat dan naar 11,3 miljard euro in 2012, 11,8 miljard euro in 2013 en zakt dan naar 10,7 miljard euro in 2014. Dit bewijst hoe volatiel dit is. Het is niet simpel om in te schatten. Ik herinner me nog dat er in de vorige legislatuur ook een jaar was met een uitschieter. Dat was het jaar dat we 240 miljoen euro overschot hadden op het einde van het jaar. Dat was voor een deel ook toe te schrijven aan een of andere gegoede mens die het loodje had gelegd. Dat hebben we niet in de hand.

Wat u zegt over het evenwicht tussen familiale solidariteit en beschikkingsrecht is absoluut waar. Dat evenwicht zal voor alle partijen wel een beetje anders liggen. Daarover moet het publieke debat worden gevoerd en dat moet inderdaad nog meer worden aangetrokken. U verwijst naar de zaken die al gerealiseerd zijn. De erfenissprong zit er nu al deels in. Men kan weigeren. Het is niet de erflater die kan beslissen, maar de verkrijger die kan weigeren. Er zijn daar al enkele stappen gezet. Ere wie ere toekomt: het waren niet uw voorganger-ministers die het voorstel hebben gedaan over de schenkingen aan stief- en zorgkinderen, maar het was een voorstel van decreet van onder andere mevrouw Schryvers en mezelf.

Voor de timing hangen we inderdaad van het federale niveau af. We zullen zien. Ik hoop dat we daar werk van maken en dat we op zijn minst dat debat voeren. Het is geen gemakkelijk debat, maar dan kunnen we ons daarop aligneren.

Het lijkt me een zeer verstandige houding om eerst een en ander te onderzoeken en dan uitspraken te doen. U hebt groot gelijk om dit nog voor u te houden. Wij reiken wel de ideeën aan om te laten onderzoeken of ze al dan niet haalbaar zijn. Dit moet natuurlijk gebeuren binnen een budgetneutraal kader. We zullen niet zomaar de inkomsten van de overheid onderuithalen. Ik vraag om de drie zaken die ik heb aangehaald, mee te nemen in de simulaties.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Ik vind dit een heel belangrijk en zinvol debat. Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp ook dat een minister hier nog geen engagementen kan nemen en de zaken eerst cijfermatig goed moet bekijken. Het is evident de rol van de parlementsleden, zoals de heer Diependaele ook zei, om aan te geven welke richting we uit willen. Het is niet alleen een technisch maar ook een maatschappelijk debat. We maken keuzes door de richting die we aangeven in het erfrecht.

We mogen de rol van Vlaanderen hierin niet onderschatten. Er wordt nogal eens gezegd dat het federale niveau bevoegd is en dat Vlaanderen moet volgen. Ik ben nog iemand die les heeft gekregen vóór de val van de Berlijnse Muur. Ik heb les gekregen van professor Malfliet over Oost-Europees recht. Dat was een zeer interessante cursus waar ik heel veel van heb geleerd omdat we een rechtssysteem vanuit een ander – in dit geval marxistisch – perspectief bekeken. Ik heb daarvan onthouden dat er een verschil is tussen formele en materiële vrijheid. In dit debat over wat de bevoegdheid van Vlaanderen is, zitten we een beetje op dat spoor. Formeel kunnen we een gereserveerd deel maken en over de rest vrij laten beslissen. Als de belastingtarieven zo hoog zijn bij erflating, dan is er misschien wel een formele vrijheid maar geen materiële meer omdat het volledig wordt opgegeten.

Vlaanderen zit in dezen mee aan het stuur. Ik dring erop aan om het contact met het federale niveau goed te houden. Door onze tariefstelling zouden we wel eens het hele beleid dat het federale niveau wil voeren, kunnen uithollen of omgekeerd. We kunnen versterken, uithollen of tegenwerken.

De fundamentele hefboom – u mag me dat als liberaal niet kwalijk nemen – is de portemonnee van de mensen. Wat blijft er over als iemand een erfenis geeft aan iemand? Mijn filosofie is een variante – waarmee ik me heel constructief uitdruk – op wat de heer Diependaele heeft gezegd, namelijk het idee dat iemand een stuk vrijheid kan afkopen. Als iemand wat meer betaalt, kan hij zelf beslissen waarvoor. Ik wil een andere basis nemen: we moeten zoeken hoe we de vrijheid van de mensen kunnen maximaliseren met betrekking tot het erfenisrecht. We moeten geen tariefneutraliteit realiseren, maar wel proberen na te streven. Hoe neutraler en hoe minder differentiatie er is tussen de tarieven, hoe groter de materiële vrijheid wordt van de erflater in de keuze aan wie hij de erfenis geeft.

Als tarief A 20 procent bedraagt en tarief B 60 procent, dan gaat er een ongelooflijk maatschappelijke druk uit om aan die 20 procentnorm te voldoen. De prijs om die 60 procent te betalen, wordt dan wel heel hoog. In de mate dat de tarieven naar elkaar kunnen toegroeien, is er natuurlijk veel meer reële materiële vrijheid voor mensen.

Die tarieven van 65 en 70 procent kwamen ook uit de cursus van professor Malfliet. Dat zijn ook Oost-Europese tarieven. Dat zijn geen belastingvoeten meer, maar een onteigening door de staat. Wat gebeurt er in zo'n geval? Mensen zetten constructies op om die hoge tarieven te ontwijken. Wie kan die constructies opzetten? De mensen onderaan de maatschappelijke ladder of de meer gegoeden, de meer geïnformeerden of de sterken in de samenleving? Een belastingtarief van 70 procent is een gedroomd tarief voor de sterken in de samenleving. Dat gebeurt op de kap van de zwaksten. Het is met andere woorden een asociaal tarief waar we iets aan moeten doen. We moeten dat anders organiseren waardoor er ook veel minder ontwijkingsmechanismes zullen ontstaan.

Ga eens na hoeveel mensen erfenisrechten betalen voor materiële goederen aan die tarieven. Minister, ik zou dat graag eens willen weten. Ik denk wel dat ik het ongeveer weet, namelijk nul euro. Die schilderijen hangen ineens bij zoonlief en het beeldje staat bij dochterlief. In de praktijk gebeurt het overal zo.

Er is in deze dus ook een sociale motivatie. De combinatie van beide zaken lijkt me een interessante oefening. Vlaanderen heeft de mogelijkheid mee te bepalen hoe het erfrecht wordt georganiseerd en verder gemoderniseerd. Er moet goed over worden gewaakt dat de vrijheid een reële vrijheid is. Vanuit sociaal perspectief is belangrijk om na te gaan hoe we ervoor zorgen dat mensen onderaan de maatschappelijke ladder niet worden gesanctioneerd door heel hoge tarieven te installeren die de echte rijken nooit betalen omdat ze ontwijkingsmogelijkheden hebben.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Hoe kan ik nu nog beter het belang onderstrepen van het debat na wat de heren Somers en Diependaele hebben gezegd? Tijdens de vorige legislatuur is dit al meermaals ter sprake gekomen. Er liggen grote uitdagingen voor ons die we allemaal op onze eigen manier zullen benaderen. Alle fracties bereiden zich voor op dit debat dat inderdaad een maatschappelijk debat is met een link tussen het federale en Vlaamse niveau. We moeten niet enkel afwachten, maar voorbereiden.

Tijdens de vorige legislatuur hebben we op een aantal domeinen enkele beperkte maar toch belangrijke zaken kunnen doen, zoals de regeling omtrent de wettelijke terugkeer of de schenkingsrechten voor stief- en zorgkinderen. Er liggen echter nog heel veel uitdagingen voor ons.

We moeten die ook zien in het licht van de aanpassingen die de federale overheid gaat doen. Het is een moeilijke evenwichtsoefening tussen de vrijheid van de erflater die we allemaal onderschrijven, en de familiale solidariteit. De studie van de Koning Boudewijnstichting heeft dit ook duidelijk gemaakt. Mensen willen vrijheid, maar ze verwachten ook dat het onmogelijk is dat hun eigen ouders hen onterven, terwijl ze het zelf wel willen doen.

Collega Somers verwijst er ook naar: we moeten proberen te vermijden dat mensen zich bijna gedwongen voelen om achterpoortjes te zoeken of zich professioneel laten begeleiden om allerlei constructies op te zetten om die belasting te ontwijken. Er zijn ook mensen die niet de middelen hebben om dat te doen. Er zijn ook de nieuw samengestelde gezinnen. De maatschappij staat niet stil. Vroeger hadden gezinnen tien kinderen die de initiële vrijstelling kregen en de laagste tarieven. Nu hebben gezinnen twee of drie kinderen die erven en dat heeft grote consequenties.

Minister, vorige legislatuur heb ik aan uw voorganger minister Muyters herhaaldelijk gevraagd in voorafname op het debat en om een en ander voor te bereiden – het moet budgetneutraal gebeuren –, om een aantal data te bekomen. Minister Muyters zei dat de FOD nog de inning deed en dat die de gegevens niet bijhield. Nu is het wel het moment om data te verzamelen. Ik geef een voorbeeld: het aantal neven en nichten dat bij plaatsvervulling erft. In het verleden zei men mij altijd dat men die gegevens niet had. Een ander voorbeeld: de gemiddelde vrijstelling voor de gezinswoning voor de langstlevende echtgenoot. Wat is de gemiddelde waarde van die vrijstelling? Je weet dat maar wanneer je de totale vrijgestelde waarde weet. Die is gekend, maar men kent niet het aantal gevallen waarin die vrijstelling werd toegekend en dan kent men ook niet de gemiddelde waarde van de woning die is vrijgesteld.

Minister, u hebt mij op een schriftelijke vraag geantwoord dat u werk zou maken van die dataverzameling. Hoe ver staat u? Is er een oplijsting gebeurd van alle mogelijke data, niet alleen cijfermatig maar ook naar het aantal gevallen waarin bepaalde zaken zich voordoen? Het kan echt van belang zijn als we nadien simulaties moeten maken. Als wij voorstellen doen, zal de eerste vraag zijn wat de kostprijs is en of het budgetneutraal is. We moeten dat dus allemaal kunnen voorbereiden.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Meer keuzevrijheid om te bepalen aan wie de erfenis toekomt, een nieuw evenwicht in de familiale solidariteit, beschikkingsvrijheid. Ik denk dat het parlement daar wel een discussie aan wil wijden, of het nu in het kader van de formele of materiële vrijheid is. Professor Malfliet heeft dat vroeger ook de positieve en negatieve vrijheid genoemd. Tarieven vereenvoudigen en transparanter maken, moeten we ook doen, want constructies opzetten waarnaar wordt verwezen, is effectief ongelijkheid creëren.

Ik wil graag inspelen op de voorzet die de heer Somers geeft, namelijk dat het parlement mee moet aangeven in welke richting we gaan. Hoe kunnen we dat hier organiseren? Misschien moeten we daar eens over nadenken voor er een uitgewerkt voorstel op tafel wordt gelegd.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Ik zou het debat breder willen opentrekken. Ik ben geen minister, maar ik wil toch het antwoord geven dat de minister had kunnen geven aan collega Somers. Collega Somers vroeg naar de som die op roerend goed werd betaald. Ik ga geen categorieën geven, maar gewoon de belastbare grondslag. Die 9 miljard euro is samengesteld uit 3,7 miljard euro op onroerend goed en 4,4 miljard euro op roerend goed. Dat wil dus zeggen dat diegenen die roerend goed bezitten, gezien zijn. Collega Somers, het is dus waar. Hieruit blijkt dat de lagere klasse het meeste betaalt en dat diegene die het slimst is, met zijn geld verdwijnt. Ik geef u een voorbeeld. In Italië is het eerste miljoen euro op onroerend goed vrijgesteld. Als je een miljoen euro hebt en je gaat sterven maar niet schenken, koop dan gauw een onroerend goed in Italië en je zult geen erfbelasting betalen.

Minister, daarom zou ik u willen vragen om verder te kijken dan het federale niveau en naar Brussel te kijken om een regeling uit te werken. Vlaanderen moet inderdaad een eigen regeling uitwerken. Collega Somers heeft volledig gelijk dat we het voortouw moeten nemen. Maar we moeten ook nagaan wat er in Europese landen gebeurt. Op dit ogenblik zijn er tien Europese landen die geen erfbelasting meer hebben. Waarom zouden wij gaan 'klongelen' aan cijfers om na te gaan of we dit volledig gaan vrijstellen voor iedereen en om rechtvaardigheid te zoeken?

Minister, kijk wat verder dan onze grenzen en kijk over grenzen. In Zweden, in Italië, in Portugal wordt er geen erfbelasting betaald. Waarom zouden wij ons bezighouden met gewoon enkele tarieven te verschuiven? Het is een vraag. Ik ga er nog geen antwoord op geven. Ga niet zeggen dat ik nu gepleit heb voor een volledige vrijstelling. Wat is het voordeel? Dat een deel van de administratie aan de kant kan worden geschoven. Er moeten geen aangiftes meer gebeuren en er zijn geen controles meer.

We moeten gebruikmaken van onze fiscale concurrentiepositie om eventueel mensen naar hier te lokken, zoals andere landen dat ook doen, die kunnen bijdragen aan onze economie. We moeten dus verder kijken dan die enkele cijfers en verder kijken dan wat collega Somers zegt, namelijk de tarieven verlagen. Dat de tarieven moeten worden verlaagd, daarover zijn we het allemaal eens, maar ik denk dat we er een veel breder debat over kunnen voeren.

Minister, als u toch zou denken aan het wijzigen van bepaalde percentages, dan zou ik toch willen vragen om rekening te houden met de communicatie. We mogen het niet te snel doen, want als we nu gaan zeggen dat we de tarieven gaan verlagen, dan ligt uw regeling in verband met de verlaging van de schenkingsbelasting in duigen. Voor het eerst liggen in dit land de schenkingsrechten lager dan de erfbelasting wat mensen aanzet tot schenken. Het kost minder om nu te schenken dan wanneer ze later sterven. Als we nu gaan zeggen dat we de belasting later weer gaan verlagen, dan zullen mensen nu niet meer schenken.

Er hangt ook een vergroening aan vast en een korting om te verhuren en te isoleren. We moeten dus oppassen met de communicatie, maar ook met de uiteindelijke berekening van de cijfers. Eventueel moeten we de schenkbelasting opnieuw in rekening brengen en dan moeten we daar een debat over voeren.

Minister, ik zou u dus willen vragen om niet zomaar te verlagen en niet slaafs te volgen wat het federale niveau ons gaat proberen op te leggen. Ga uit van de eigen sterkte. Kijk naar de omringende landen. Begin met een gedacht van verandering om er een globale bespreking aan te wijden.

Er is een studie van Ernst & Young van vorig jaar waarin alle belastingsystemen met elkaar worden vergeleken. Daar kunt u de mosterd gaan halen.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Het is inderdaad een heel interessante studie.

Collega Lantmeeters, het is interessant dat u het debat opentrekt. We hebben dat soms nodig. Ik vind dat het parlement soms te veel 'platgetreden paden' blijft bewandelen. Ik denk dat de kracht van verandering iets nuttigs is, maar het moet natuurlijk wel een consistente kracht van verandering zijn. Je kunt moeilijk aan de ene kant zeggen om de tarieven af te schaffen, en aan de andere kant zeggen dat we moeten oppassen dat de tarieven niet lager zakken dan de schenkingsrechten, want dan is er een probleem. Misschien was het een impliciet pleidooi om ook de schenkingsrechten af te schaffen, maar dan is er een budgettair probleem.

Ik plaag maar. Ik probeer constructief te zijn. We moeten het debat inderdaad met een open geest voeren. Het is het prerogatief van het parlement om mee de richting van de hervorming aan te geven. We kunnen stappen vooruitzetten. We kunnen niet de wereld heruitvinden. Er zijn beperkingen. Kijk naar de begroting. Ik geloof echt oprecht dat er nog altijd een Laffercurve-effect zit in de erfenissen. Ik geloof dat echt. Ik denk dat er dingen zijn die vandaag niet aan de oppervlakte komen. Het zijn misschien geen spectaculaire dingen. We moeten voorzichtig zijn en stapsgewijs handelen: eerst een hervorming doen, het effect afwachten en later verdere stappen zetten. We moeten alleszins vooruit.

Het is ook belangrijk dat we vanuit de Vlaamse autonomie het instrument dat we hebben, ook echt gebruiken voor doelstellingen die we nastreven. Voor mij is de belangrijkste doelstelling de keuzevrijheid van mensen. Die doelstelling kun je bereiken door tarieven dichter bij elkaar te brengen. Vandaag liggen die zo ver uit elkaar dat eigenlijk de vrijheid van mensen – of je het nu formele of negatieve vrijheid noemt – in de praktijk wordt uitgehold. Mensen hebben op dit moment niet zoveel keuze.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik ga een aantal aanvullingen doen. Collega's, ik wil jullie bedanken voor het interessante debat.

Ik heb daarstraks gezegd dat ik een duidelijk engagement geef om dit te onderzoeken. Ik heb ook gezegd dat ik niet juist weet wat het moet worden omdat je ook goede ramingen moet kunnen maken. Vanaf 1 januari is de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) aan zet. Overnames hebben nadelen. De federale cijfers gaan over zijlijn, rechte lijn, roerend en onroerend goed, maar niet over de tarieven. Ik weet niet hoeveel procent in de schijf van 65 procent valt. Ik heb die cijfers niet. Als je nieuwe modellen maakt en als er budgettaire beperkingen zijn – er staat een massa tegenover van 1,5 miljard euro in 2014 –, dan kunnen verschuivingen grote effecten hebben. Ik zou graag heel gedetailleerde informatie hebben zodat ik bij wijze van spreken twintig modellen kan opstellen en bekijken wat naar waar verschuift.

Ik ben vandaag wat voorzichtig in mijn uitspraken over de richting die het moet uitgaan. VLABEL houdt het nu wel allemaal bij. Ik heb daar nu geen overzicht van bij me, maar we zullen over veel gedetailleerde informatie beschikken sinds de overname van de dienst op 1 januari, dan we gekregen hebben vanuit de federale overheid. Dat is ook nodig om een raming te maken – tenzij we natuurlijk kiezen voor de radicale oplossing van de heer Lantmeeters. We hebben nu de schenkingsrechten verlaagd, maar in de Europese context zaten we ontzettend hoog.

Ik wil wat zekerheid hebben om te kunnen ramen welke richting het uitgaat en wat de effecten ervan zijn. Wij zullen nu in elk geval meer cijfers hebben. Natuurlijk, op basis van één jaar is het nog wat moeilijk. De heer Diependaele heeft daarjuist terecht opgemerkt dat soms één erfenis een verschil kan opleveren. In Brussel is die volatiliteit nog veel groter, want daar is de basis nog veel kleiner.

Input hierover krijg ik graag. Dit is een boeiend en maatschappelijk ontzettend belangrijk debat. Ik krijg tot op heden nog altijd positieve mails over de krantenartikelen daarover van ondertussen vier jaar geleden. Dit debat is maatschappelijk erg belangrijk, mensen zijn er heel erg mee bezig.

Het zal een balans zoeken zijn tussen een groot open maatschappelijk debat voeren enerzijds en anderzijds het anticipatief aspect bij hervormingen van belastingen. Ik verwijs hiervoor altijd naar Nederland. Daar werd ooit twee jaar lang een groot debat gevoerd over de woonfiscaliteit van de toekomst. Daardoor is de woningenmarkt er gedurende twee jaar compleet in een kramp geschoten. Mensen wisten niet meer of ze beter konden kopen of verkopen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, ik ben het hier natuurlijk helemaal mee eens. Ik ben blij dat we er een degelijk debat over zullen voeren, want nu is het nog een beetje freewheelen.

De verwijzing naar professor Malfliet doet me denken aan het voorstel van Bert Anciaux om naar 100 procent erfbelasting te gaan. Dat dateert van nog niet zo heel lang geleden. *(Rumoer)*

Er is nog eens op gewezen dat we hier redelijk hoge erfbelastingen hebben. Dat er dus nog eens iemand zegt dat wij geen vermogensbelastingen hebben, want dat is natuurlijk de vermogensbelasting bij uitstek! Dat is ook exact wat de OESO zegt.

Wat de heer Lantmeeters aanhaalt, lijkt me inderdaad iets valabel om mee te nemen in de discussie.

Ik wil even wijzen op de opportuniteit in mijn voorstel, want die was lichtelijk anders. De heer Somers stelde voor om de belastingtarieven naar elkaar te laten toegroeien, maar dat betekent dat ze in rechte lijn moeten stijgen. Dat is iets dat ik niet wil. *(Opmerkingen van Bart Somers)*

Ja, dat is het gevolg van naar elkaar toegroeien. Bij mij was de opportuniteit net dat als we de vermijdbare keuze geven aan de mensen en dat tegen redelijke tarieven, dus een vermijdbare belasting, om effectief in zijlijn of aan derden te schenken, dan zullen we automatisch een verhoging hebben. Het feit dat meer mensen daarvoor zullen kiezen, biedt de kans om de tarieven te verlagen, onder andere in de rechte lijn. Het naar elkaar toegroeien zou betekenen dat we het ene laten zakken en het andere laten stijgen. Dat is niet wat ik voorstel. *(Opmerkingen van Bart Somers)*

Dat heb ik u niet horen zeggen, mijnheer Somers. Wat u nu zegt, is hetzelfde als mijn voorstel, dan komt het ook daarop neer.

Minister, het zou inderdaad goed zijn om hier een degelijk debat over te hebben. Ik stel voor dat u voor ons aan de mouw blijft trekken van uw federale collega om de juiste informatie te krijgen en dat u die in de mate van het mogelijke ook aan ons bezorgt. We mogen ook niet beginnen met een debat in het ijle, dat is ook nergens goed voor. Mevrouw Schryvers heeft een heel terechte opmerking gemaakt over de data en dat u zou moeten proberen om die meer in detail te krijgen. Ik stel voor dat u die twee zaken voor ons in de gaten houdt. We zouden dat enorm appreciëren. Daarna kunnen we op tijd en stond het debat hier weer op gang trekken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.